

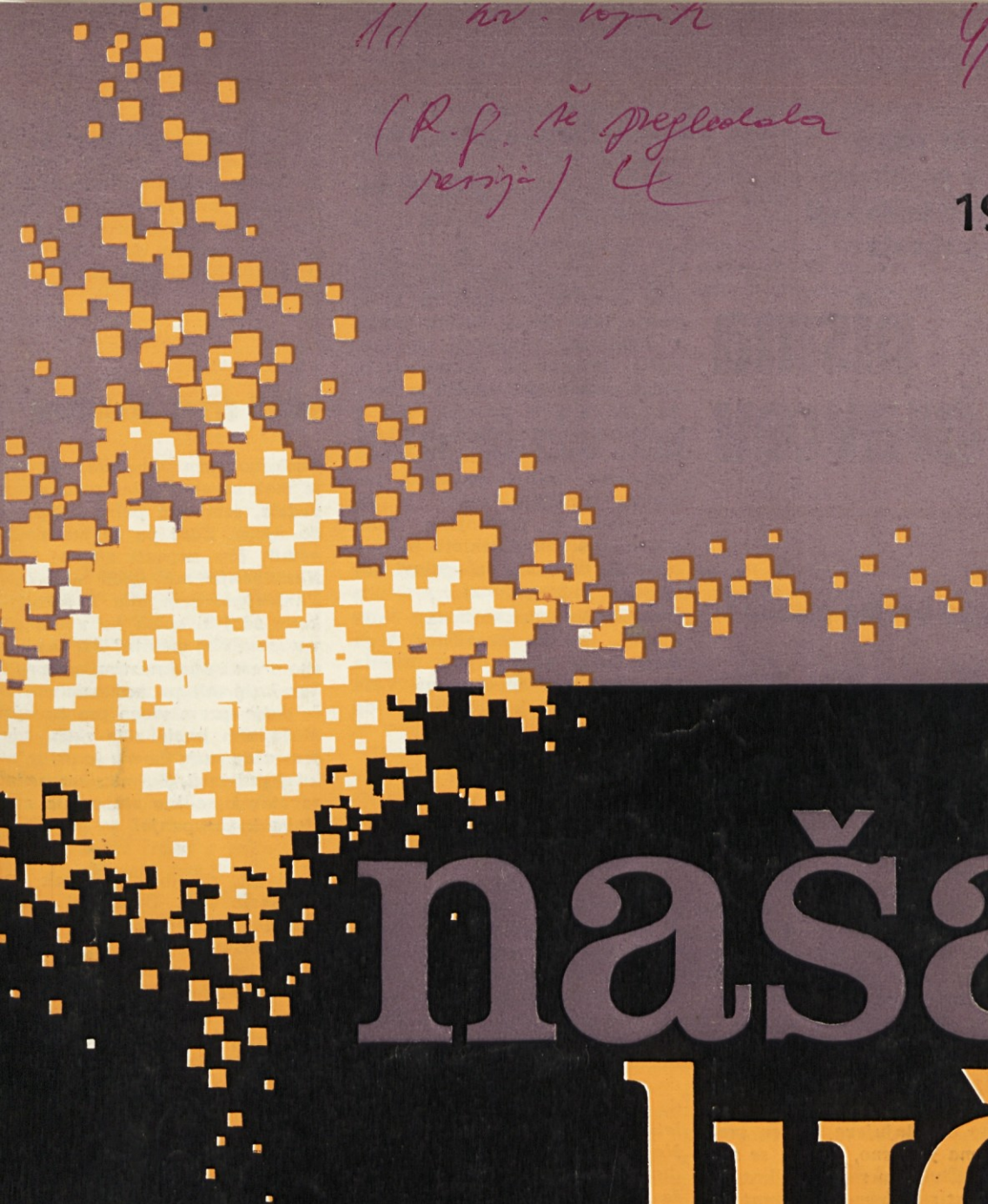
11/ kv. voj. k

4/5.70

(R. p. k. preplecelata
resija) E

5

1970

naša luč

**mogoče imate
vi iste probleme
mogoče bodo tudi
vas zanimala**

pisma bravcev

povejte obema resnico!

Štiri leta prijateljstva me vežejo z nekim dekletom iz mojega rojstnega kraja. Bila sva si zvesta, četudi se več mesecev nisva mogla videti. Že dalj časa je, kar sem ji obljubil zakon, hotel sem le prej končati študij. Bila je s tem sporazumna in s hrepenenjem čaka dneva, ko bo postala moja žena.

Pred tremi meseci pa je stopilo drugo dekle v moje življenje. Zgodilo se je najprej neopazno. Vsekakor nisem imel takrat, ko sem jo prosil, naj mi pomaga pri pisanju znanstvenega dela, najmanjšega namena, navezati z njo tesnejše stike. Najini razgovori o življenjskih vprašanjih so naju pa pripeljali do spoznanja, da se idealno dopolnjujeva. Že en mesec nama je jasno, da sva se zaljubila. Živiva v različnih krajih, a večkrat si piševa in dvakrat do trikrat tedensko me ona telefonsko pokliče. Še nič pa ne ve o mojem prejšnjem prijateljstvu, jaz pa tudi še nisem imel poguma, da bi svojemu prejšnjemu dekletu priznal to novo ljubezen. Menim, da se bo v njej zrušil neki svet, da, bojim se celo, da si bo vzela življenje. Še vedno jo imam

rad, dasi je nova ljubezen močnejša.

Kako naj najdem izhod iz tega zamotanega stanja?

Ali ste res gotovi, da je nova ljubezen močnejša? Zaljubljenost sama še ne jamči, da bi se mogla tako mlada čustva meriti z dolgoletno ljubeznijo in zvestobo. Nobeni od deklet ne bi hoteli prizadejati bolečin in vendar ne morete nobeni odkrito pogledati v oči, če nimate poguma, da obema priznate resnico. Vaši novi znanki ne smete zamolčati prejšnje zveze, ki še ni dokončno prekinjena. Tudi svojemu prvemu dekletu morate priznati, da niste več gotovi, ali spadata Vidva skupaj.

Prosita obe dekleti, naj Vam pustita čas za premislek; tega časa zares potrebujete. Morda Vam že njun odgovor na Vaše odkrito priznanje pokaže pot do pravilne odločitve.

ali ljubezen drži?

Stara sem 20 let in imam fanta, ki je tudi mojih let. Zelo se imava rada in pozneje bi se poročila. Spomladi pa hoče on v neko strokovno šolo, ki je nekaj 100 km oddaljena od tu. Poleg tega še njegov oče ne dovoli, da bi se poročil pred 30. letom. Morda misli: moj fant zdaj resno, toda ali se bo po petih ali desetih letih še hotel z mano poročiti? Ne vem, če lahko toliko nanj gradim. Morda si potem poišče mlajše dekle, jaz pa ga bom zastonj čakala. Ali ni bolje, da kar zdaj prekineva? Stoodstotno mu ne morem zaupati.

Če imate že zdaj pomisleke, potem ne verjamem, da bi Vajino prijateljstvo prestalo tako dolgo ločitev. Mnogo ljubezni, značajnosti in zanesljivosti bi bilo tre-

ba, da bi se taka vezanost čez leta obdržala. Ne poznam razloga za Vaše pomisleke, a Vaša čustva so gotovo pravi svetovavec. Predno bi se še tesneje oklenili tega fanta, menim, da bi bilo boljše, prijateljstvo prekiniti.

vajeti držati zrahljane

Slučajno sem izvedela, da me je mož varal. Dokler tega nisem vedela, sem bila polna zaupanja do njega. Zdaj pa se me poloti nemir, čim zapusti zjutraj hišo. Nezaupanje me muči ves dan. Namenjena sem bila k sorodnikom, zdaj si sploh ne upam odpotovati. Kaj menite? Ali naj vseeno grem in naj pustim, naj pride, kar hoče, ali pa naj ostanem in še dalje igram vlogo psa čuvara? Moža sem imela zelo rada, zdaj sem v dvomih, če me je on sploh kdaj rad imel. To mi sicer vedno zagotavlja, a kje sta ostala zvestoba in zaupanje?

Gotovost, da je bil človek varan, zelo boli. Četudi si nekdo prizadeva, da bi te misli odvrnil, vendar vedno znova krožijo okrog istega vprašanja: zakaj je to storil? Najbrž večina ljudi v takem primeru čuti enako kot Vi. Zakaj je do tega prišlo, ne morem presoditi. Vem samo, da rav-

„Včasih je tako težko, da bi vse skupaj zbrala in odšla domov,“ je pripovedovala Olga.

„Doma nas je bilo osem otrok, mama pa je sama skrbela za nas. Saj ni mogla. Brata imam že v Franciji. Doma sem bila že tri leta brez dela, zato so mi na zavodu za zaposlovanje rekli, če želim v tujino. In sprejela sem.“

„Kako se počutite na delu v tovarni?“

„Delo ni težko, čeprav je na hladnem. Po 10 ur si v glavnem v vodi. Hudo pa je, če zbolíš. Takrat moraš imeti nekaj prihrankov, ker socialno zavarovanje ne plača vsega zdravljenja.“

Tudi Marija je odšla v tujino po sili razmer. Zgubila je očeta, mama pa je ni mogla vzdrževati pri šolanju. Če bi ostala tu za zmeraj? Nikoli! „Rada bi kaj zaslužila, potem pa bom šla domov, saj bo menda tudi za nas še kdaj kaj dela doma.“

(Rodna gruda, Ljubljana, jan. 1970, str. 12 do 13.)

In odhajajo, odhajajo... Namreč slovenski delavci in delavke iz Slovenije v tujino.

Kaj to odhajanje pomeni, je vprašanje zase. Gotovo pomeni močan denarni priliv, a pomeni tudi odliv zdrave delovne sile in celo vrsto vprašanj, ki so s tem v zvezi.

A pustimo to pot ta vprašanja, čeprav so boleča...

Zanimajo nas naši delavci v tujini. Kako je zanje poskrbljeno, kako se jim godi, kaj se z njimi dogaja?

Kar se tiče njihovih delavskih pravic in delovnih pogojev, ugotavljajo odgovorni, da „smo tudi danes še vedno skoraj na samem začetku, kar zadeva analizo te snovi... nismo ustrezno organizirani, da bi med našo

kdo skrbi za naše v tujini?

vse številnejšo delovno silo v tujini učinkovito delovali... naše znanstvene ustanove se s tem praktično sploh še ne ukvarjajo ali pa so zajele samo vprašanje koristne uporabe njihovih prihrankov.“ (Delo, Ljubljana, 25. dec. 1969, str. 12)

Kako je s pripravo delavcev že pred odhodom na delo v tujino? Kako jim mednarodni dogovori in sodelovanje sindikatov zagotavlja njihove pravice, ki izhajajo iz delovnega razmerja in socialnega varstva? Kakšna je možnost ponovne zaposlitve doma po vrnitvi iz tujine?

Doma ugotavljajo, da „imajo delavci znatno gmotno škodo zlasti na področju zdravstvenega varstva in otroškega dodatka,“ kajti „naše pristojne službe niso dovolj pripravljene in organizirane za izvajanje konvencij o socialnem zavarovanju.“ (Delo, Ljubljana, 25. marca 1970, str. 2)

Vendar je to šele ena plat medalje. Še važnejša je druga: kdo se zanima tudi v čisto človeškem oziru za naše ljudi v tujini? Kajti tudi teh problemov ne manjka.

Kdo ve, kako pogoste so ločitve zakonov? Vzrok je navadno odsotnost enega zakonca. S tem vzporedno narašča število divjih zakonov. Kaj bo z otroki teh zakonov, prvih in drugih?

Koliko je nezakonskih rojstev? Težko se zlasti preprosto, osamljeno in samo sebi prepuščeno dekle upre skušnjavi tujega okolja ali velikega mesta. Otroke potem te mlade matere neredko prepuste tujim ljudem.

Zelo občutljivi ljudje v tujini včasih duševno obole. Vzrok je lahko veliko domotožje, saj gre mnogokrat za zelo preproste ljudi.

Kdo ve za vse smrtne primere? Nesreče pri delu, prometne nesreče, samomori. Vzrok za samomor je često to, da se ljudje naenkrat znajdejo v tujem okolju, kjer se ne morejo niti pogovoriti, ker ne znajo jezika, kjer se pojavijo težave z zaposlitvijo ipd.

Kdo rešuje te človeške probleme naših delavcev na tujem? Neki Željko Brihta je zapisal: „Zanje se dolgo ni zanimal nihče, niti v domovini niti v inozemstvu.“ (Rodna gruda, Ljubljana, marec 1970, str. 19). Tako pisane je primitivizem.

Kdo je za naše delavce že vse od zadnje vojne organiziral jezikovne tečaje? Kdo zanje prirejal igre, koncerte in družabna srečanja? Kdo z njimi skupaj hodil na izlete in romanja? Kdo jim je bil vedno na razpolago z lepo besedo, nasvetom in tudi materialno pomočjo? Kdo je zahajal mednje ne le v cerkvi, ampak po maši tudi v gostišča, da se z njimi pomeni, jim svetuje in jim da poguma?

Bog daj, da bi se slovenska Cerkev toliko zdramila, da bi poslala še več duhovnikov med naše ljudi v tujini. Potem bodo tudi ta vprašanja še bolj zadovoljivo reševana.

**evangelij
za vsakdanjo rabo**

**na poti za
izgubljeno
ovco**

**„dobri“ in „slabi“
v cerkvi**

Za naš okus sta primeri tega evangelijskega besedila — kot tudi marsikateri drug stavek iz evangelijev — nekoliko pretirani. Mogoče odgovarjajo te podobe vzhodnjaškemu načinu mišljenja in načinu govorjenja tistega časa. Naša mrzla pamet bi takoj vprašala, ali bi res nekdo pustil devetindevetdeset ovac in s tem morda tvegala izgubo, da se mu izgubijo, pa bi šel iskat le eno, ki je zašla. Tudi žena se za naše pojme nekoliko čudno ob-

naša: danes nimajo vse ženske tolikšnega smisla za sosede.

A prava vsebina tega evangelijskega besedila, namreč Kristusovo svarilo, velja tudi za nas. Kristus hoče farizejem pojasniti, da nimata njihova samovšečnost in njihova ošabnost v nebesih nobene cene. Njihova domišljava pobožnost jim more na zemlji odpreti pot k častem in odlikovanjem, pri Bogu je pa brez pomena.

Tudi v naši Cerkvi more duh samovšečnosti narediti dosti škode. Včasih je bilo naše razmerje do drugovercev in brezvercev polno predrzne samovšečnosti. V zadnjih časih se je to nekoliko spremenilo, a občasno je še danes tu in tam čutiti katoliško ošabnost.

V Cerkvi sami imajo često „dobre“, bogati in ugledni kristjani višje mesto kot ostali: dobivajo cerkvena odlikovanja in časti; ugledni kristjani imajo pravico, da prelati in škofje krščujejo njihove otroke, blagoslovljajo njih poroke ali govorijo pri pogrebi. Merila za tako ravnanje so povsem zemski in Cerkev ne ravna pri tem čisto nič drugače kot kakšna svetna sila. Marsikateriga kristjana to jezi. Res, to so zunanosti, a te zunanosti niso brez pomena za to, da se nekdo čuti Cerkvi blizu ali daleč.

Farizeje je zelo motilo, da se Kristus ni grešnikov izogibal, ampak je celo iskal stik z njimi. Ali ne bi morala današnja krščanska Cerkev „grešnikov“ izgledati drugače, kot je izgledala Cerkev „pravičnih“ farizejev?

Vaš vernik

**jezus je iskal
„slabe“**

Vaši previdni domnevi se je treba le pridružiti: navidezne zunanosti v ravnanju Cerkve nikakor niso brez pomena, kot tudi Jezusovo govorjenje, včasih tako polno navideznih nasprotij, ni hotelo biti le besedna igra. Da so njegove besede tako pogosto vzbujale spotikanje, ni bilo mimo Jezusovih namenov.

Približevali so se mu pa vsi cestnarji in grešniki, da bi ga poslušali. Farizeji in pismouki so godrnjali:

„Ta grešnike sprejema in je z njimi.“

Povedal jim je pa to priliko:

„Kdo izmed vas, ki ima sto ovac in eno izmed njih izgubi, ne pusti devetindevetdesetih v puščavi in ne gre za izgubljeno, dokler je ne najde? In ko jo najde, jo zadene vesel na rame; in ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim pravi: ‚Veselite se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki se je bila izgubila.‘ Povem vam: tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.

Ali katera žena, ki ima deset drahem, če izgubi eno drahmo, ne prižge svetilke in ne pomete hiše in skrbno ne išče, dokler je ne najde? In ko jo najde, skliče prijateljice in sosede in pravi: ‚Veselite se z menoj, zakaj našla sem drahmo, ki sem jo bila izgubila.‘

Tako bo, povem vam, veselje med božjimi angeli nad enim grešnikom, ki se spokori.“

(Lk 15, 1—10)

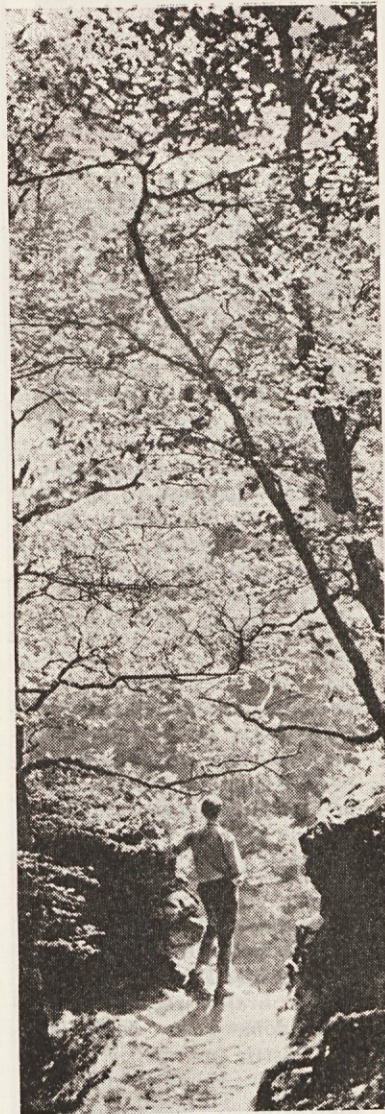
Gotovo je lažje biti prijatelj bogatašev, udobneje je vzdrževati zveze z vplivnimi in mogočnimi kot pa z revnimi, zatiranimi in brezmočnimi, ker se v tem zadnjem primeru človek izpostavi nevarnosti, da ga imajo ljudje za enega od teh. V vseh časih je bilo bolj ugodno zadovoljiti se s temi, ki so pri nas, kot tekati za izgubljenimi. Zato se ni treba čuditi, da je možno najti tudi v Cerkvi te vrste ravnanje. Včasih je skušala Cerkev — in to ji je škodilo v dobro — to zares človeško pot najmanjšega upora izkoristiti za svoj vzvišeni cilj. Krščanski misijonarji so odhajali v daljne dežele za evropskimi osvajavci in če je bilo mogoče, so pri njih

iskali zaščito. Teže je pa opravičiti samozadovoljno ošabnost mnogih kristjanov, ki se sončijo v dozdevni lastni svetosti, ko živijo v resnici precej na površju.

Obe priliki jasno odklanjata iskanje koristi po raznih zvezah in pričujeta za Jezusovo ljubezen do izgubljenih, izrinjenih, preziranih in revnih, torej do vseh tistih, ki jih mi radi tako hitro odpišemo. Cerkev „grešnikov“ bi morala prav te ljudi resno jemati, kajti krščanskega samozadovoljstva sploh ne more biti.

Številčno nesorazmerje med ovci, ki ostajajo, in ovco, ki se je izgubila, oziroma med drahmami, ki so ženi ostale, in tisto, ki ji je zdrknila iz rok, res vzbuja pozornost. Hoče pa opozoriti na tole: če manjka le ena ovca iz črede, le ena drahma od denarja, le eden iz krščanske občine, tedaj manjka vsej občini nekaj. Te misli bi se morali vsi v Cerkvi znova učiti.

Vaš župnik

Z BOGOM SE JE MOGOČE POGOVARJATI POVSOD:

za strojem, ob loncih, ob plugu...
na tramvaju, v letalu, na dvigalu...
v gozdu, na cesti, na morju...
med ljudmi, v samoti, ob TV-sprejemniku...
v cerkvi, doma, v klubu...

RES, Z BOGOM SE JE MOGOČE POGOVARJATI POVSOD.

Dve zanesljivi poti do revščine poznam:

- če v nedeljo delamo
- in če krademo.

Sv. Janez Vianney

● **TUDI V NAŠEM MOČNO INDUSTRIALIZIRANEM SVETU**, povezanem s supertehničnimi sredstvi, more izvirati življenje, duh, prenovitev in s tem kulturni in duhovni napredek iz popolne preprostosti in zunanje revščine, če je le kakšna človeška duša zadosti močna, da je vir vsega tega. Zgled za to je dal Charles de Foucauld v puščavskem pesku Sahare. Njegov program je bil premišljevanje Boga in darovanje samega sebe za najbolj uboge.

● **„KAKOR HITRO SEM VEROVAL**, da je Bog,“ je pisal kasneje enemu svojih prijateljev, „sem tudi razumel, da ne morem početi ničesar drugega več kot samo zanj živeti.“

● **EVANGELIJ IN EVHARISTIČNI KRUH** sta za Charlesa de Foucaulda najljubša kraja srečavanja z Gospodom. Od češčenja Evharistije prehaja on vedno bolj k „evharističnemu“ življenju: k popolni predaji zapuščenim kot „kruh“ zanje, ki je namenjen za to, da se použije.

Dobro razume Gospodovo besedo: „Kar ste storili enemu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili.“ Jezusa srečati, ga rad imeti, mu služiti v najbolj ubogih, najmanjših bratih in njegovo ljubezen ponesti najbolj revnim, najbolj zapuščenim bratom, ki še nič o Kristusu ne vedo — to ga vodi v severno Afriko. To ga vodi tudi k odločitvi,

Puščavnik v 20. stoletju

Plačanec je potrkal na vrata borne kolibe v alžirskem kraju Tamarasset.

„Kdo je?“

„Malani.“

„Kaj želiš?“

„Prinesel sem ti pošto.“

Vrata se odpro in med njimi se prikaže izsušena postava puščavnika. V resnici je le kost in koža, samo oči so prodorno žive in smehlja mu obkroža ustne.

V trenutku ga člani roparske bande zgrabijo, podro na tla in zvežejo.

Kmalu nato so padli strelj. Obležal je mrtev eden največjih junakov dvajsetega stoletja, Charles de Foucauld. Bilo je sredi vojne vihre, 1. decembra 1916.

Karel de Foucauld je bil sirota že z osmim letom. Ded se je malo menil za njegovo vzgojo. Njemu in njegovi sestri so bile dovoljene vse muhe razvajenih otrok. Le zaradi običaja v rodini je prejel pri štirinajstih letih prvo obhajilo. A to je bilo tudi zadnje.

In s tem letom je ugasnila pri njem poslednja sled vere.

Šel je v gimnazijo in nato med kadete. Hotel je biti oficir. In je postal. Poln življenja si je želel pustolovščin.

Prišel je v Afriko. Zaslovel je kot najbolj nevaren razvratnež. Poštene žene so bežale pred njim. Hotelirji so mu zapirali vrata. Vojaško poveljstvo ga je zaprosilo, naj zapusti vojaško službo, ker ne morejo več trpeti tega, kar počenja.

Vrnil se je v Francijo, pa kmalu spet prišel nazaj v Afriko kot raziskovalec saharskega področja. Nekoliko se je umiril. Pionirsko delo ga je zamikalo in je rodilo tudi lep uspeh. Izdal je razpravo, ki jo je nagradila Francoska akademija znanosti.

Iz Afrike je prinesel s seboj nemir: ne nemir blodnih strasti, ampak nemir iščočega srca. V Afriki je srečal beduine muslimane in videl, kako vdano molijo. On je bil po krstu kristjan, a ni molil.

Večkrat je legel na puščavski pesek, strmel v zvezdnato nebo in premišljeval. Iz samote mu je prihajal glas:

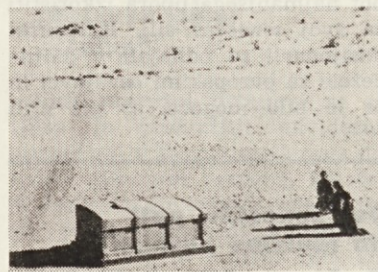
„Kaj pa, če je Bog?“

Ko se je vrnil domov, ga to vprašanje ni pustilo pri miru. Večkrat je stopil v cerkev, kadar ni bilo v njej ljudi, se skril v zatišje za cerkvena vrata in utrnila se mu je prva molitev:

„Moj Bog, če si, razodeni se mi!“

Ni mogel verovati, pa tudi brez vere ni mogel vzdržati. Iskal

Mali sestri pri delu v puščavi in Foucauldov grob

in kričal k Bogu, naj se mu vendar pokaže, če res biva.

In se mu je razodel.

Nekega jutra leta 1886 — bilo mu je 28 let — stopi v cerkev sv. Avgušтина. Spet ponavlja svojo molitev. Tedaj vidi duhovnika Huvelina, ki gre v spovednico. Pozna ga.

Drugih ljudi ni v cerkvi. Zdaj je priložnost, da se pogovori z dobrim možem. Boječe stopa proti spovednici. Predno se dokončno odloči, je že pred duhovnikom, ki odpira linico.

„Gospod, ali bi me hoteli poučiti o katoliški veri? Resnico iščem, pa je ne najdem.“

„Poklekните in spovejte se, pa boste verovali.“

„Nemogoče, nisem pripravljen. Rad bi vam stavil le nekaj vprašanj.“

„Ne, ne. Poklekните in začnite spovedi!“

Sam ni vedel, kako je začel. Pripovedoval je zgodbo svojega življenja, kakor je pač vedel in znal. A odkrito kot otrok. Končala sta.

„No, zdaj z vprašanji na dan!“ mu je velel spovednik.

Karel je obmolknil. Kje so sedaj vprašanja? Kje dvomi? Tako jih je bilo. In zdaj? V njem je jasna luč, mir, sreča.

S solznimi očmi je odšel iz spovednice. Bil je nov človek.

Pod vodstvom tega spovednika je začel Karel de Foucauld napredovati tako hitro, kot da se je zgodil v njem čudež.

Vstopil je v trapistovski samostan, med vedno molčeče menihe, ki živijo v zbranosti, molitvi in pokori.

To mu ni bilo dovolj. Bil je v Franciji in imel je preveč prijateljev, on pa bi bil rad sam s svojim Bogom.

Predstojniki so uslišali njegovo prošnjo in ga poslali v Palestino, da bo odmaknjen ljudem in bliže krajem, kjer je živel Kristusu.

Zdelo se mu je, da je premalo ubog. „Kristus je tako odločno zavzel zadnje mesto, da ga ne more nihče prekositi,“ je zapisal.

Še bolj se je skril. A odkril ga je jeruzalemski škof in ga prosil, naj bi se pripravil na duhovništvo. To je tudi storil.

„Z vsem življenjem hočem oznanjati evangelij,“ to je bil njegov program.

Zamikala ga je samota puščave. Sahara, ki jo je že poznal, je postala njegova sanja. In toliko časa je moledoval, da je dobil dovoljenje in se umaknil daleč v saharско samoto, si sezidal kolibo in majhno kapelo. Tam je potem živel, ure in ure molil pred tabernakljem, se postil in pomagal beduinom.

Francoski oficirji, ki so ga od časa do časa obiskali, so mu dopovedovali, da se preveč muči. Karel se jim je samo smehljajal in nadaljeval svojo pot. Pokoril se je za svoje grehe in s spokornim življenjem pripravljaj pot bodočim misijonarjem, ki bodo spreobračali muslimane. Hotel je biti kakor Janez Krstnik, ki je Jezusu pripravljaj pot. Imel je namen, da ustanovi dve novi redovni družbi, ki bi vršili to poslanstvo.

Tako je šlo do konca, do zadnje daritve, ko je obležal v lastni krvi. Ustrelili so ga člani sekte senusistov. Umril je, ko je doživel popoln neuspeh. Vsi načrti so se mu podrli. Ostal je „glas vpiljočega v puščavi“ in nič več.

Čez leta pa je njegov duh oživil vrste posnemavcev. Danes obetajo njegovi „mali bratje“ in „male sestre“ novo pomlad v katoliški Cerkvi. Če kje, potem se je pri Karlu de Foucauldu uresničil stavek iz svetega pisma: „Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo. Če pa umrje, obrodi obilo sadu.“

da se da posvetiti v duhovnika, ker ga bo to posvečenje usposobilo za posvečevanje sveta.

● CHARLES DE FOUCAULD je ostal do smrti edini član svojega reda. Šele leta 1933 sta bili ustanovljeni redovni družbi Malih bratov in Malih sester. V duhu Charlsa de Foucaulda živita in delujeta sedaj v majhnih celicah v predmestjih Saigona, v slumih pri Sao Paolu, v marsejskem in hamburškem pristanišču, v pakistanskih vaseh, na vznožju čilskih gora, v stanovanjskih vozovih potujočega cirkusa in predvsem na krajih, kjer je živel Charles de Foucauld: v nomadskih šotorih, pri viru duhovnosti svojega ustanovitelja.

● PRI EL ABIODH SIDI ŠEIKH živi nekaj Malih sester v beduinskem šotoru v puščavi, pase ovce in koze in prede volno. Tukaj preživijo tudi novinke svoja „puščavska leta“ v študiju in molitvi. Od časa do časa potujejo sestrski šotori dalje in z njimi Najsvečnejše.

Oberammergau spet po desetih letih

Carl Bauer, vodja potovalnega urada v Oberammergau, ni v teh dneh vreden zavidanja. Že tedne in mesece dolgo ima svoj lastni „pasijon“, ki se bo končal konec septembra, ko bodo zadnji obiskovavci pasijonskih iger zapustili to bavarsko vas s 5000 prebivavci.

„En milijon šeststo tisoč ljudi bi rado videlo pasijon, a s 101 nastopom, ki ga imamo v načrtu, lahko ustrezemo samo petsto petdeset tisoč gledavcem. Ostalim moramo vstopnice odkloniti,“ razlaga Carl Bauer.

Pasijonske igre v Oberammergau so se začele pred 338 leti. Neki Kaspar Schisler se je vrnil od vojakov domov k družini in je prinesel s seboj kugo. Leto nato, 1633, se je vas zaobljubila, da bodo redno igrali igro o Kristu-

sovem trpljenju in smrti, če Bog kugo ustavi.

Od tedaj je za verne vaščane in še posebej za 1350 igravcev izpolnitev zaobljube resna stvar. Nekaj mesecev pred novo igralsko sezono, ki je vsakih deset let, izvoli občinski svet igravce za glavne vloge.

Posamezniki iz vasi se potegujejo zlasti za nekatere od 136 govorečih vlog. Predvsem seveda za Kristusovo vlogo, ki je pač najvažnejša. Za letošnje igre je bil izvoljen za to vlogo dr. Helmut Fischer, star 37 let, poročen, oče dveh otrok. V Garmisch Partenkirchnu ima odvetniško pisarno in je član Krščansko-demokratske stranke. V igri mora izgovoriti 7600 besed, petkrat na teden mora ob vsakem vremenu in ob vsaki temperaturi igrati se-

dem ur in vsako pot mora vzdržati 26 minut na križu.

V središču zanimanja je tudi glavna ženska vloga. O njej sanjajo vsa dekleta v vasi, a le ena jo more vsakih deset let dobiti. Marsikakšna je že odložila poroko za nekaj časa, da bi bila morda izvoljena za vlogo Marije, kajti le neporočena dekleta, ki niso poleg tega starejša od 35 let, pridejo pri izbiri v poštev.

Oba pogoja izpolnjuje letošnja igravka Marije. Ker je 21-letna strokovna učiteljica Beatrix Lang poleg tega, da ima igralske sposobnosti, tudi po zunanosti prijetna, dela njeno vlogo še privlačnejšo. Beatrix je športnica, ima učiteljsko diplomu za reševanje iz vode in ima rada klasično glasbo.

Levo: Beatrix Lang, igravka Marije 1970. — Desno: Trije igravci Kristusa. Od desne: Alois Lang Kristus (1930), Toni Preissinger (1950) in dr. Helmut Fischer (1970).

Srce je bolj glasno kot grmenje topov

TV-film „Krčma“

Pisatelj: Fritz Hochwälder

Režiser: Jiri Weiss

Dramatično legendo „Krčma“ je napisal avstrijski pisatelj Fritz Hochwälder in jo ima sam za svoje najboljše delo. To delo je insceniral za televizijo češki režiser Jiri Weiss, odlikovan z več mednarodnimi nagradami. Glavna misel te legende je vzeta iz „Tisoč in ene noči“ in se bavi po nastopajočih, ki so le podoba sil v svetu, z vprašanji, koliko je sploh kakšen človek brez krivde, ali ne uspeva pravica le v krivici in o redu v tem svetu.

Zgodba je v kratkem sledeča:

Oderuhu Berullisu je nekdo izmaknil škatlo zlatnikov. Zato pokliče orožnika, da poišče tatu. Orožnik Smalejus se res odpravi v mračno krčmo, da bi zasledil storilca.

Sredi preiskave oderuh nepričakovano odstopi od svoje zahteve in hoče nadaljnjo preiskavo ustaviti. A orožnik, ki bi rad postavil stvari na svoje mesto in ki mu naenkrat postane sumljiva cela vrsta ljudi, se ne da pregovoriti in je odločen, zadevo tirati do konca.

Končno najde škatlo v hlevu, skrito v senu. Nedolžen popotnik, ki je čisto slučajno spal na senu v bližini skritih zlatnikov, je z udarci prisiljen k priznanju tat-

vine, ki je pa ni zagrešil. Ker se je s tem storila nedolžnemu človeku krivica, se zbudi v resničnih krivicah vest, s tem pa začno deževati priznanja drugega za drugim.

Hlapec Anducz, ki ni bil sicer v tatvino nič zapleten, prizna nekoliko drugo težko krivdo. Drvar Jurgis, ki je škatlo ukradel in jo skrnil v seno, sam pa nastopal kot berač, da bi vsak sum od sebe odvrnil, prizna tatvino. Vsaj deloma je kriva tudi Stachia, Jurgisovo dekle, ker je vedela za krivca, pa ga ni izdala. Tudi oderuh Berullis, ki je najbolj glasno zahteval pravico, pride s svojim priznanjem na dan: on sam je drvarjevemu očetu pred leti ukradel prav toliko, kot je bilo v njemu ukradeni škatli. Tako je pravzaprav sedaj tat Jurgis za-

koniti lastnik škatle. Z eno besedo: vsi, ki so odločno zahtevali pravico, so zapleteni v krivdo in zločin. A to priznanje ne traja dolgo: vsi se vrnejo spet k svojim starim navadam.

Pisatelj Hochwälder je hotel s tem delom prikazati vsakdanje življenje: krčma je podoba sveta, kamor za trenutek posvetita pravica in red in kjer se pokaže, da osebno krivdo nekoga maščuje spet osebna krivda drugega.

Režiser Jiri Weiss je izjavil: „Glavna misel dela je: Bitje človeškega srca je bolj glasno kot grmenje topov: sredi človeške krivice prebiva božja pravičnost kot pečka v jabolku.“

Gre vsekakor za delo, ki da človeku misliti še nekaj dni zatem, ko je že zavrtel gumb na televizijskem aparatu.

Zgoraj Berullis pesti hlapca. — Spodaj levo: Stachia pri zaslišanju. Desno: Uklenjeni hlapec.

družinski kotiček

človek v vlogi

Vsak človek ima določeno družinsko vlogo, ki pa jo z leti tudi menjava: kot otrok, kot mož ali žena, oče ali mati, preužitkar, kot stric ali teta, bolj razpita pa je vloga tašče.

Nasprotna družinski vlogi je poklicna. Le opazujmo, kako npr. profesor, ko pride domov s površnikom ali plaščem, dežnikom ali aktovko, polagoma odlaga tudi vlogo in osorni, uradni, strogi obraz profesorja, pred katerim so se še pred dobro uro tresli dijaki.

Doma stoji pred svojimi otroki kot dobrodušni očka, ki zna zanimivo pripovedovati, se zabava z njimi, jim pomaga delati domače naloge, se hujuje nad

Iz pisem dveh mladih

„Včasih življenje tako plitvo in površno vrednotimo. Kdo od nas mladih, ki sicer ni označen za huligana, ni začutil v sebi mnogih lastnosti, ki niso najlepše?

Med tistimi, ki jih imajo nekateri za izobčence, je pa mnogo takih, ki so nam bili na las podobni, pa niso imeli dovolj moči in pomoči, da bi se bili ob grenkih življenjskih razočaranjih ujeli in ostali na površju. Mnogi od njih se mi zde podobni takim, ki se jim je življenje zagnusilo zaradi gnusnega v njem samem.

Ciljev ni več, celo sanje so se razblinile v nič, resničnost je s svojo trpkostjo pokopala oboje. Bojim se, da se iskanje lepote razblini, ko dosežeš materialne cilje, in da v tem trenutku postane življenje dolgočasno.

Mnogi med nami si še žele revolucije, revolucije duha, da bi se nam vrnila vera v lepoto življenja, ki smo zanjo v tem atomskem veku prikrajšani. Ne bi smeli gledati vsega samo skozi materialne dobrine — v tem človek ne najde samega sebe kot človeka. Mladi se danes mnogokrat trpeče dolgočasimo v tem burnem, a tako praznem življenju.“

„Ali res človek živi samo od kruha? Lepoto in plemenitost je odvrget, zato pa se ljudje grizejo kot volkovi, zato pa postajamo huligani pijanci, kriminalci, ločenci; zato pa drvimo v prepad razčlovečenja...“

Ne mečimo si peska v oči, ker bo potem ob spoznanju razočaranje še hujše! Ne živimo v sanjah! Teh ni. Pokopane so, tako kot je pokopano vse, kar je lepo. Samo grabež, samo denarna mrzlica, to je bistvo današnjega, bistvo tudi jutrišnjega človeka. Namesto da bi plemenitili sami

sebe in svoje potomce, jim vlivamo grenkobo v življenje.

Le kakšen naj bo sin, če je oče brez duše, brez srca? In vendar nikoli ne udari svoje žene, a ubija jo s pogledi brez ljubezni, s poljubi brez topline. Ljubi brez srca... Praznina zakona, ki ga denar drži pokonci! Kaj nam pomaga stanovanje, avto, vikend, ko pa smo izgubili človeka v sebi! Menjavamo vse: dekleta, navade, obleke — kot vi cene, šolsko reformo, vzgojo...

Ali lahko upam, da bomo postali plemeniti, čuteči, vsaj ljudje, četudi brez materialnih dobrin, toda z upanjem, da nam bodo ljudje pomagali...? Ali bodo res kdaj pomagali?“

Kofein nikotin alkohol

Mnogi ljudje ne morejo pogrešati skodelice kave, cigarete in kozarca vina — brez njih se jim zdi življenje prazno. Za alkohol in tobak se izdaja ponekod tudi štirikrat več denarja kakor za zdravstveno in telesno skrb.

Kofein, ki je predvsem v kavinem zrnju, deluje oživljajoče na živčevje. Dolgotrajna zloraba kave se kaže v razbijanju srca, strahu, tresenju, nemiru, nespečnosti, splošni živčnosti, neješčljivosti in bolečinah v osrčju.

V črnem čaju je tudi kofein, a ne deluje tako močno kakor kava, ker je kofeina zaradi vrenja pri pripravljanju čaja manj.

Tudi oreh, imenovan kola, vsebuje kofein. Vpeljali so ga s čokolado in kot dodatek okrepčilnim pijačam (koka-kola).

Otroci, občutljive osebe in bolniki naj bi sploh ne pili pijač, v katerih je kofein. Bolnik na srcu sme piti pravo kavo samo, če mu to dovoli zdravnik.

Nikotin vpliva na živčevje, ki oskrbuje vse telesne organe. Nagla zastrupitev z nikotinom se kaže v slabosti, bljuvanju, omotici, črevesnih krčih, razbijanju srca, mori, v težkem dihanju in spotitvi. Pri zagrizenih kadivcih se kažejo naslednja znamenja zastrupitev: nemir, tresenje mišic, nespečnost, neješčljivost, čezmerno izločanje slin, motnje v vidu in prebavi.

Kronična zloraba nikotina ima v zelo mnogih primerih za posledico naslednje bolezni: srčni krč, motnje v prekrvitvi nog, kronična vnetja dihal, razjede na želodcu in dvanajsterniku. Vse večje število rakastih bolezni, posebno pljučnega raka, je združeno z večjo porabo tobaka.

Stopnja škodljivosti je odvisna od kaje. Hlastno pokajene cigarete, posebno na tešče, so brez dvoma najbolj škodljive. Cigaro pokadimo samo do spodnje tretjine, ki je posebno bogata z nikotinom. Pri pipi se dim useda na cev, ustrezno z njeno dolžino.

Alkohol štejemo med hromeče strupe. Čezmerna količina alkohola, zaužiti v kratkem času, povzroča naglo zastrupitev z alkoholom — pijanost.

Kronična zastrupitev z alkoholom je posledica dolgoletnega pijančevanja. Zloraba alkohola povzroča hude okvare: kronično vnetje žrela in želodca, okvare na srcu, ožilju, ledvicah in jetrih, živčna vnetja (tresenje, negotovost, hromitve), duševne motnje

učiteljsko strogostjo, da prestrogo reduje in zahteva od otroka nemogoče stvari.

Doma je očka silno postrežljiv. V kleti cepi drva, jih nosi v kuhinjo, da mami olajša življenje, hodi na trg po solato, paradižnike in čebulo, v šoli pa še table sam ne premakne, vse mu morajo dijaki narediti.

Podobno opazimo pri stražniku, ki je v službi neizprosni, surov in krut do kaznjencev ali sploh do vsakega, s katerim ima uradne posle, doma pa je morda prava copata, dobričina, podložnik svoje nekoliko živčne žene in razvaja svoje otroke; vse jim pusti, ker so „njegovi“.

Poznam pa tudi profesorje, ki doma s plaščem vred ne znajo odložiti svoje stroge profesorske vloge. Tudi doma so skrajno neizprosni in nedostopni. Otroci jih morajo za vsako stvar prositi. Vpričo njih se ne smejo smejati in se igrati. Strog dnevni red imajo. Kot šolske ure jim poteka življenje ob njih, zato pa tudi po možnosti vsi izginejo, ko slišijo, da se očka vrača. Vedo, da ima najrajši svoj mir, bolje je zanje in zanj, da se ne srečajo.

Takega očeta imajo celo lastni otroci za čudaka. Že iz tega vidimo, da različne vloge nikakor ne pomenijo izpremenljivosti značaja, da pa nasprotno velja ravno tisti človek za posebejša in nemogočega čudaka, ki ni sposoben, v različnem položaju igrati različno vlogo.

Lahko bi rekli še več: človek, ki se ne zna prilagoditi razmeram in se vživeti v drugo vlogo, je glede tega tako rekoč omejen. Njegovo čudaštvo pomeni pomanjkanje inteligence.

Prilagodljivost ima seveda svoje meje. Zato tudi najbolj prilagodljiv profesor, ki pa igra doma dobrodušnega očka, vendarle tudi v krogu svoje družine ohrani nekaj potez „profesorja“. Ta žig vtisne tudi svojim otrokom, tako da govorimo o tipičnih profesorskih, učiteljskih in uradniških, trgovskih, stražniških, kmečkih, delavskih, častniških itd. otrocih.

Tip častnika je povsem drugačen od pristnega profesorja ali

irgovca. Trgovca je družaben, varen vsakega prijazno nagovoriti, je vedno podzavestno v vlogi pridobitnika: pridobiva ne samo premoženje, ampak tudi ljudi, ker le preko teh pride do premoženja.

Pri častniku vse to odpade: on je vedno v vlogi zapovedovavca, poveljnika, čeprav se morda tega ne zaveda. Morda skuša to celo zavestno zakriti, a se mu ne posreči.

Prav tako pa se tudi profesorju ne posreči, da bi ne „učil“, razlagal in ocenjeval. Vzgojiteljsko učiteljske vloge se pravi učitelji in profesorji nikoli docela ne odresejo. To se vidi tudi na njihovih otrocih, ki so vsi že kar pregneteni s samimi vzgojnimi modrostmi, zato gre vsa njihova težnja za tem, kako bi ušli tem vplivom. Pravijo, da je „vzgojitelj“ v svoji lastni družini najslabši vzgojitelj.

Pravi stražnik pa se prav tako ne zaveda, da stražnika nikoli ne zna prav sleči. Zato tudi v svojem zasebnem življenju in mišljenju, srečanju in občevaranju ravna z ljudmi, kot da so končno vsi

(od oslabelega spomina in otopelosti do pijanske omračenosti), duševno in nravstveno propadanje (mržnja do dela, lažnjivost, omahljivost, spolne zablode in prestopki, kazniva dejanja od priložnostne kraje do hudega nasilstva).

Trditev, da alkohol napolnjuje bolnice, ječe, bolnice za duševne bolne, in javne hiše, nikakor ni prehuda. S tem pa seveda nikakor ne obsojamo vsakega požirka alkohola.

Kam s prostim časom?

Kolikokrat je lahko prosti čas za človeka usoden: ker si ga ne zna nameniti za koristne in potrebne stvari, ga ta spelje v škodljive.

Ko je konec dela v tovarni, v pisarni ali na kakšnem drugem delovnem mestu, so najprej še dolžnosti doma: kuhanje, pospravljanje, pranje, čiščenje... Ko je že tudi vse to postorjeno, ostane še nekaj časa vsak dan. Kam z njim?

Najprej naj bi prosti čas izkoristili za potrebni počitek. Če je naše delo tako, da smo ves čas pri miru na istem mestu, potem bo treba vsak dan nekaj časa izkoristiti za gibanje, bodisi za hojo, plavanje, igranje tenisa, nogometa... Na vsak način je gibanje na prostem nujno za ohranitev in okrepitev zdravja.

Če se pa že pri delu zadosti gibljemo in utrudimo, bo naš počitek v tem, da bomo brali knjige ali poslušali glasbo ali gledali televizijo. Ženske se odpočijejo pri pletenju, vezenju in kvačkanju. Moški imajo včasih razne konjičke kot igranje šaha, kart ali sestavljanje česa.

Če je naše delo ročno, lahko počitek združimo z učenjem tujega jezika, udeležbo pri raznih tečajih, kar vse nam lahko pomaga pri napredovanju v službi. Teže je, če smo pri delu umsko zaposleni. Potem bo treba biti s študijem v prostem času precej bolj skromen.

Lepo bi bilo, ko bi vsaj deloma izrabili prosti čas za to, da pomagamo drugim: obiskati bol-

nika, potolažiti potrtega človeka, pomagati barvati sobo sodelavcu, iti v trgovino namesto njega... Vsako tako delo plemeniti nas same, nas dela boljše, tako da imamo končno sami od tega največ koristi.

Nekateri izrabijo ves prosti čas za nadurno delo. Delajo in delajo, kot da bi res morali v enem letu uresničiti vse svoje načrte. Kolikokrat se tako pretiravanje kasneje maščuje, tako da so bile tiste nadure brez haska: ne le da z zdravljenjem napravijo ves tisti čas, ki so ga menili z nadurami pridobiti, ampak ostanejo često tudi bolezenske posledice kot žalostni spomin na tiste nadure vse življenja.

Ne govorimo o tistih, ki izrabljajo prosti čas za izživiljanje. To je pač najbolj žalosten način življenja, ki si ga kdo more izbrati in o katerem ne gre izgubljeni besedi. Bog daj, da bi vsak tak čimprej prišel do pameti in spet začel živeti človeka vredno življenje.

Jutranja telovadba

O jutranji telovadbi piše trener ameriških astronautov Garino, da je težka samo prva vaja. Najtežje se je odločiti: leči na tla in začeti delo za krepitev trebušnih mišic. Potem gre laže, potem gre kar samo naprej. Če ste zjutraj količkaj dobre volje, si privoščite še nekaj dodatnih vaj za „mišični steznik“ in sploh za vitkost v pasu, potem delate vaje za pravilno držo telesa in še vaje za gibljivost rebrnih stikov. Morda se med telovadbo spomnite na to, da so pravzaprav vsi sklepi potrebni intenzivnega premikanja. In tako delate še vaje za gibljivost hrbtenice, vaje za gibljivost gležnjev, kolen, kolkov itd.

Jutranjo telovadbo priporočajo vsi zdravniki, prav tako, kakor redno umivanje in čiščenje zob. O njeni potrebi so prepričani vsi aktivni športniki, predvsem tisti, ki morajo čez dan delati sede.

Kakšna je sodobna jutranja telovadba? Še pred pol stoletja je vsak avtor zagovarjal svoj sistem, danes pa imajo ljudje že toliko

znanja o učinku telesnih vaj na organe, da si vaje sami izbirajo in dozirajo.

Danes ne delajo ljudje zjutraj počepov, saj bo čez dan dovolj priložnosti za hojo, za treniranje po stopnicah in podobno. Tudi ne delajo sklec, ker so druge vaje potrebnejše, vrh tega pa bo čez dan marsikatera priložnost za tako delo, ki pomeni krepilno vajo za mišice rok.

Moderni avtorji priporočajo zjutraj najprej prijetno pretegovanje, nato pa različne vaje leže na tleh. Ne gre samo za vitkost v pasu, temveč za krepitev vseh mišic trupa, zlasti tistih, ki obdajajo trebušno votlino. Človek mora redno skrbeti za svoj „mišični steznik“, da v starosti ne bo težav zaradi ohlapnosti. Sistematična krepitev mišic preprečuje povečanje želodca, ledvic, črevesja in drugih notranjih organov; teh težav skoraj ni pri tistih, ki vsak dan telovadijo leže na tleh.

Telovadba pomeni približno prvo polovico redne jutranje telesne nege. Drugo polovico, pomembno zlasti za osebno higieno, nego kože in utrjevanje z vodo, opravimo v kopalnici.

Če boste pleskali

Z oljnatimi barvami pleskamo kuhinjsko pohištvo, razno drobno stanovanjsko opremo iz mehkega lesa, vrata, okna, zidove v kopalnicah in kuhinjah, ki niso obloženi s keramičnimi ploščicami, pa tudi vrtno ograje, klopi, lese in drugo.

Oljnatih barv nikdar ne nanašamo neposredno na površino lesa, temveč praviloma na podlago, ki jo nanesejo na gladko obdelane površine. Če je bil les že prej večkrat barvan, lahko na podlago manj pazimo, vendar mora biti les popolnoma suh in gladek. Staro pleskarijo obžgemo s kleparškim gorilnikom in jo spraskamo z močnejšo kovinsko lopatico. Razpoke, grče, luknje od žebeljev in druge vdrtine in raze skrbno zakitamo, da dosežemo ravno in popolnoma gladko površino. Kit nanašamo s kovinsko lopatico.

Prvič kitamo na grobo, in ko se kit posuši, obrusimo z grobim brusilnim papirjem. Drugič kitamo na fino, in ko se kit posuši, brusimo s finim brusilnim papirjem. Če površina lesa še vedno ni ravna in gladka, še enkrat fino kitamo in brusimo s finim, že rabljenim brusilnim papirjem.

Uganka

Noč brez spanja in dobra očala so našla sled za vlomilcem. Malo je bila seveda tudi policija pri tem udeležena.

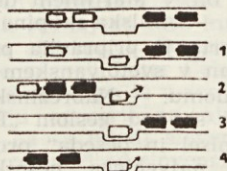
Gospa Pozničeva je stala pri oknu, ko je na nasprotni strani ceste neki gospod izpraznil izločbeno okno neke draguljarne (zgornja risba).

Policija se je podvizala in isto noč prišla pet osumljencev. Prednje je sedla gospa Pozničeva, da najde vlomilca (spodnja risba). Kmalu ga je našla. Kako?

(Rešitev v prihodnji številki)

REŠITEV UGANKE
IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

na tem, da jih „aretira“. Njegova vzgoja in razmerje do otrok je strogo. Kazen, odvzem svobode, to so zanj najvišji pojmi, s katerimi misli tudi lastne otroke najbolje vzgajati. Če tak otrok pozneje koga ovadi ali mu sicer kako krepko prisoli, vam bo v pojasnilo mirnodušno odgovoril: „Sem pač stražnikov sin, od mene nimate kaj drugega pričakovati.“

Najmanj zna igrati vlogo kmečki človek, ne zna se prilagoditi, ostane vedno to, kar je. Ne čuti potrebe, da bi se prilagodil mestnemu ali uradniškemu načinu mišljenja, hoje, obnašanja. On ima to za nepotrebno spremenjanje mode. Pri njem ni razlike med „družinsko“ in „poklicno“ vlogo, ker vloge sploh ne igra. Kmečki človek je doma v družini tak kakor pri poklicnem delu, na polju in pri živini.

Nasprotno skrajnosti uresničuje sodobni študent v širokem svetu, v velemestnem življenju, kjer si mora ob študiju z lastno pridnostjo, spretnostjo in prilagodljivostjo služiti vsakdanji kruh, da lahko študira.

Dr. Anton Trstenjak

● **FRANCOSKI ŠKOFJE** so odločili, da bodo v bodoče tudi laiki, redovniški bratje in sestre smeli v določenih okoliščinah in pod določenimi pogoji deliti obhajilo. V vsaki škofiji daje to dovoljenje škof.

● V **NEMČIJI** so španski in italijanski izseljenski duhovniki poslali nemškemu škofu spomenico. V njej izjavljajo, da hočejo biti zastopani pri vseh načrtih, ki jih nameravajo škofje izvesti. Zahtevajo tudi, naj bi pri prihodnji nemški sinodi sestavljali posebno komisijo laiki v zvezi z duhovniki za izseljence. Prav tako prosijo, naj bi bila za to sinodo sestavljena delegacija tujih delavcev.

● **NA SLOVAŠKEM** je urad za božjočastje sporočil, da morajo 30. marca redovnice prenehati delovati po župnijah. Tiste redovnice pa, ki poučujejo v šolah, bodo lahko poučevale do konca leta. V bolnicah, azilih in sirotišnicah pa bodo mogle še ostati zaradi pomanjkanja osebja.

● **NOVI DIAKONI**, poročeni moški, naj bi imeli po zamisli francoskih škofov predvsem te naloge: bodo v službi evangelija

cerkev se prenavlja cerkev hoče služiti cerkev hoče biti kvas sveta

in skupnosti, skušali bodo pripeljati k veri neverne, njihove žene jih bodo podpirale v apostolatu, ne bodo predvsem nadomestovali duhovnikov, ampak bodo imeli lastne naloge, ki jih zahteva današnji čas.

● **UTA RANKE HEINEMANN** (42 let), hči zveznega predsednika Zahodne Nemčije, je prva ženska, ki v Nemčiji predava na teološki fakulteti enega glavnih predmetov. Leta 1953 je v veliko presenečenje svojih staršev, ki so evangeličani, povedala, da bo postala katoličanka. Študij katoliške vere je tudi kot katoličanka nadaljevala in postala strokovnjakinja.

● Pod naslovom „**ALI SE V LURDU ŠE GODIJO ČUDEŽI?**“ je pariška založba Lethielleux izdala knjižico, v kateri pojasnjuje dr. Oliveri, predsednik lurskega zdravniškega urada, 18 primerov ozdravljenec pri lurski votlini. Od leta 1946 so vzeli zdravniki v pretres 909 ozdravljenj. Od teh so priznali le 22 za res prave čudeže.

● Pri gradnji ogromnega jezua v Neuquenu (**ARGENTINA**) je prišlo do velikega spora med

Slovenci ob meji

GORIŠKA — „Puberteta katolicizma“ je bil naslov predavanja, ki ga je imel v Gorici v Katoliškem domu prof. Lojze Ambrožič. — Mladinsko srečanje so pripravili v Standrežu. Po maši v modernem slogu je sledil razgovor v župnijski dvorani. Zborna deklamacija Naši trpeči bratje je prikazala človeško bedo v nerazvitih deželah. — Slovensko gledališče iz Trsta je gostovalo v Standrežu z burko Moč uniforme. — V resen premislek vsakemu je bila igra Prigoda ubogega kristjana, ki jo je Slovensko gledališče iz Trsta dvakrat uprizo-

rilo v dvorani prosvetnega doma v Gorici.

TRŽAŠKA — Pri Sv. Ivanu v Trstu so ustanovili Združenje staršev otrok osnovne šole in otroškega vrtca. Skušali bodo v skupnem zanimanju poživiti in duhovno poglobiti slovenske šole. Na občnem zboru Zveze cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem so odborniki podali pregled dela. Izdali so pesmarico božičnih pesmi. Z nastopi so skušali vpostaviti bratske zveze z Benečijo. Tudi v bodoče hočejo gojiti narodne in cerkvene pesmi. — Glasbeni večer je bil v Marijinem domu v Rojanu. — Igralska skupina iz ulice Risorta je pripravila prijeten popoldan v svetoivanskem Marijinem domu. — Nabrežinski prosvetarji so pod geslom „Prešernova misel in beseda“ proslavili našega največjega pesnika.

KOROŠKA — V Domu glasbe v Celovcu je bil literarni večer v spomin 80-letnice pisatelja J. F. Perkoniga. Predsednik Krščanske kulturne zveze je v obeh deželnih jezikih poudaril, da je bil Perkonigov oče slovenskega rodu. — V Kolpingovi dvorani v Celovcu je imel na povabilo Katoliške prosvete g. Vinko Zaletel predavanje z barvnimi slikami. Življenje v Ugandi in delo slovenskih misijonarjev je bil I. del njegovega predavanja o potovanju po Afriki. — V farni dvorani v Št. Lipšu in še v Pliberku je farna mladina iz Dobrle vasi povabila na igro Roža sveta. — Hodl de Bodl, komedija, ki jo je pliberška mladina ponovila v Ločah ob Baškem jezeru, je nudila navzočim dovolj poštenega razvedrila. „Baški fantje“ so s pesmijo pripomogli k še lepšemu razpoloženju.

delavci in vodstvom podjetja. Delavci zahtevajo, naj uprava sprejme v službo tri odpuščene sindikalne voditelje in poveča plače za 40 odstotkov. Delavci so naprosili tamkajšnjega škofa za posredovanje. Istočasno sta dva duhovnika privedla od 80 km daleč skupino mož, žena in otrok, da bi podprli stankajoče delavce.

● Japonska vlada je podelila visoko odlikovanje 78-letnemu p. Zenu Zabrowskemu, poljskemu misijonarju. Zabrowski je prišel na Japonsko leta 1930. Ustanovil je več sirotišč. Še nedavno je organiziral veliko akcijo za pomoč sestradanim v Biafri. Dolgo vrsto let je sodeloval z japonsko dobrodelnico Kitaharo Satoko.

vroča vprašanja :

številke varajo

Po najnovejših statistikah naj bi bilo na svetu 1.028 milijard kristjanov in 2.292 milijardi nekristjanov. Med kristjani so na prvem mestu katoličani (613 milijonov), slede jim protestanti (272) in pravoslavni (142). Vendar pa te številke lahko zavedejo v zmotu. Če je sploh kdaj bilo upravičeno govoriti o krščanski Evropi in krščanskem Zahodu, danes to ni več mogoče. Čeprav za zahodni svet navedajo statistike zelo visoko število katoličanov — 250 milijonov —, je kljub temu Cerkev v teh deželah le v manjšini.

Cerkev ne živi od števila svojih članov. Njenega vpliva ni mogoče meriti po številčni moči kot pri kakšni politični stranki. Cerkev zajema svojo moč iz pristnega življenja članov po Kristusovem evangeliju. Prav v tem pa se zdi, da

Cerkev izgublja. A tega ne more pokazati nobena statistika. Statistični podatki o Evropi in Ameriki ne morejo zakriti resnice, da to niso več krščanske dežele.

Kršćanstvo mnogih je le kot prevleka, ki prekriva to, proti čemur se je treba boriti: materializem in praktično nevero.

Številke v resnici varajo, razen v primeru, ko posamezniki dokažejo svojo pripadnost Cerkvi z resno voljo posnemati Kristusa.

Tega pristnega krščanstva si ne smejo lastiti ne tako imenovani napredni, pa tudi ne konservativni kristjani. Kajti kar velja za napredno, je lahko v resnici korak nazaj, če zaide v preveliko priličenje svetu, in kar velja za konservativno, more v resnici voditi v duhovno obubožanje, če izgubi stik z vsakdanjim utripom sveta.

Cerkvi daje moč pristno krščansko življenje njenih članov, ki prevzemajo kot vodilo za življenje bistvena krščanska izročila.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — Zveza slovenskih mater in žena ima redne mesečne sestanke v Slovenski hiši. Na prvem sestanku v novem šolskem letu 1970 je bilo predavanje Odlika in težave naših šolskih prizadevanj. — 23. redni občni zbor je imelo društvo Zedinjena Slovenija. — Velikonočne sestanke so imeli po krajevnih društvenih domovih. — Slovenska hranilnica je imela redni občni zbor. Poročila so dokazala, da je slovenska poštenost in vzajemnost pripomogla k lepemu napredku tega slovenskega denarnega zavoda. — V San Mar-

tinu so proslavili deveto obletnico blagoslovitve Slovenskega doma z akademijo, pri kateri so sodelovale šola in organizacije. — Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije je pripravil komedijo Ta veseli dan ali Matiček se ženi. — Vsakoletni Slovenski dan je tudi letos privabil rojake na prijeten družabni dan na Slovensko Pristavo v Moronu.

KANADA — Katoliška ženska liga in Zveza katoliških mož in fantov skrbe za splošno sodobno izobrazbo mladine in odraslih. Predavanje dr. F. Porovneto o vplivu nikotina na zdravje je bilo v resen premislek vsem. O znamenjih sedanjega časa in o družbenem sistemu v Severni Ameriki je govoril Peter Čekuta. Žene in dekleta pa je v svojem predavanju opozoril na njih dolžnosti, da se mladi slovenski rod ne bo oddaljil od slovenske skup-

nosti. — Igravci iz obeh slovenskih župnij so nastopili v veseligradi Naprošeni ženin v dvorani Brezmadežne v Torontu. Zgodaj dopolnjena mladost, igra g. Simčiča, je bila dokaz, da hočejo tudi z resnimi predstavami dvigati zanimanje rojakov. — Slovensko letovišče bo odprto 24. maja in bo nudilo družinam prijeten nedeljski oddih. — V kraju Kitchener se množe slovenske družine. Slovensko prosvetno društvo skrbi za družabno povezavo. — V župniji Marija Pomagaj v Torontu se Vincencijeva konferenca trudi, da po svojih članih blaži težave rojakov, ki so v stiski. Tudi šolska mladina se je v postnem času trudila in žrtvovala prihranke Poštnemu predalu dobrote.

VENEZUELA — „Življenje“ je naslov mesečnika, ki ga izdaja g. Janez Grilc.

vice novice novice novice
novice novice novice novice
novice novice novice novice

DOLNJA LENDAVA — Po 25 letih po vojni ima lendavska občina le okoli 34 km asfaltiranih cest. Letos bodo asfaltirali odsek Dolga vas—Strehovci do Gentrovce.

mentarjev in mnenj
ne odgovarjamo. Iz
podane snovi naj si
bravei sami ustvarijo
sodbo o življenju
slovenske družbe! —
Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu —

Katolicki GLAS

Iz spoznanja, da je vsak človek svoboden v svojem mišljenju in da je potrebna strpnost med ljudmi, je zrastle novo spoznanje in sicer to, da smo vendarle vsi ljudje, ki imamo kljub vsemu toliko skupnega, veliko več kot tistega, kar nas loči. Nastala je tako potreba po dialogu in po sodelovanju. Danes je to zelo aktualna tema in se o tem veliko govori in piše, vendar ne zmeraj v pravem smislu.

Dialog in sodelovanje sta lahko mišljena tako, da eden govori in drugi posluša, kot pri lekciji v šoli in pri pridigi v cerkvi, ali da ima le eden glavno besedo, drugi pa smejo le plaho kaj povedati; da le eden poje melodijo, drugi pa jo smejo samo spremljati. To ni dialog, ni sodelovanje. Vemo, da so tak dialog vpeljali komunisti s katoličani in drugimi sopotniki v OF med vojno in da bi tak dialog nekateri radi videli tudi sedaj med nami. Takega dialoga in takega sodelovanja ne sprejemamo, ker ni vreden svobodnega človeka.

Je pa še druga vrsta dialoga, ki je res dialog ali razgovor. To je takrat, kadar si sedita nasproti dva sobesednika, ki imata drug drugega za enako vredna in ko si sedita nasproti zato, da bi se skupno z isto govorico domenila o kaki skupni akciji, za katero bi združila svoje moči. Tak dialog je pravi dialog in za tak dialog smo s komer koli.

Trije pogoji so torej potrebni za uspešen dialog: da se imata sobesednika za enakovredna partnerja; da gre za svobodno izbran določen cilj ali akcijo; da ni skritega namena, sobesednika izigrati. To se pravi, da je dialog iskreno mišljen in se sodelovanje pošteno izvaja.

Med nami v zamejstvu je tak dialog in tako sodelovanje gotovo potrebno in koristno na raznih poljih, tudi na kulturnem. Zavedamo se, da je v skupni povezanosti sil večje upanje na uspeh.

Zato se goriška Zveza slovenske katoliške prosvete iskrenemu dialogu z idejno drugače orientiranimi organizacijami in posamezniki ni nikoli odtegovala in upam, da se tudi v bodoče ne bo. Vendar smo v preteklem letu naleteli na določene težave prav zato, ker drugi sobesednik ni želel imeti proti sebi enakovrednega partnerja. Hoteli so vpeljati nekaj monopol nad kulturnim življenjem v Italiji in zlasti še nad stiki z matično Slovenijo. Tega nismo sprejeli in ne smemo sprejeti nikoli.

Zadnji čas se zdi, da se je pri naših slovenskih sobesednikih nekaj zopet premaknilo in da se bo dialog pletel dalje. Vendar to ne zavisi od nas, temveč od njih, ki se morajo otresti misli o kakem monopolu nad slovensko manjšino in o kakem prvenstvu nad ostalimi Slovenci.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 5. mar. 1970, str. 1.

Takega „dialoga“ ne sprejmemo

Janez Vipotnik, predsednik republiške SZDL (Socialistične zveze delovnega ljudstva), je 3. marca v dolgem referatu med drugim omenil, da obstaja praznina na marsikaterem področju javnega življenja, zlasti na socialno-humanitarnem, vzgojnem in izobraževalnem. Ponekod se je začel prav zaradi te praznine uveljavljati s svojo dejavnostjo na omenjenih področjih del duhovščine, s „čimer stopa čez meje, ki so s cerkvijo dogovorjene in si skuša odpirati prostor za politično delovanje. To nas opozarja, da je treba krepiti politično akcijo in doseči, da bodo delovni ljudje znali jasno razločevati verska čustva od njihove zlorabe v politične namene. Cerkev in vernik sta svobodna, vendar utegneta to svobodo sama sebi omejevati, kolikor dopuščata, da ju izkoriščajo reakcionarne antisocialistične sile za svoje politične cilje.“

Vipotnik torej priznava, da v domovini ljudsko-prosvetnega dela praktično ni več. To je naravno: kjer je kultura dirigirana, neha biti privlačna. Toda čeprav zija praznina vsepovsod, raje vidi, da obstaja ta še naprej, kakor da bi jo napolnil kdo drug, npr. duhovniki ali krščansko usmerjeni državljani. Vsak poseg poslednjih na področje dobrotelosti, vzgoje, prosvete, izobraževanja, družabnosti mu pomeni že zlorabo vere v politične namene in ga označi kot klerikalizem.

Za Vipotnika ostaja kristjan v socialistični družbi državljan drugega razreda; lahko je veren zase, a zanikana mu je pravica, da se kot

DRAVOGRAD — Občinska skupščina bo za asfaltiranje ceste od Poljane do mednarodnega mejnega prehoda na Holmcu prispevala 100.000 dinarjev.

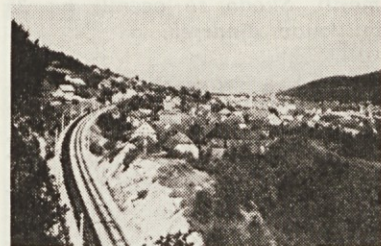
GORNJA RADGONA — V Pomurju, kjer sta poleg radgonskega tudi mednarodni mejni prehod v Kuzmi in meddržavni prehod v Gederovcih, je prešlo lani jugoslovansko-avstrijsko mejo nad 2,6 milijona potnikov, z maloobmejnimi prepustnicami pa več kot štiristo tisoč ljudi.

GORNJA RADGONA — V radgonski občini, kjer se preživlja s kmetijstvom še 52 odstotkov prebivalcev, je znašal narodni dohodek lani 5800 dinarjev na osebo, kar je za okoli tisoč dinarjev več kot v letu 1968. Letos naj bi znašal narodni dohodek na prebivalca že nad šest tisoč dinarjev.

GORNJA RADGONA — Radgonska občina je imela lani na 440 ležiščih 84.000 nočitev; od teh jih odpade 29.000 na tujce. Največ tujcev se oglasi v zdravilišču Radenska. Tudi obmejni promet je močno narasel in je prešlo lani jugoslovansko-avstrijsko mejo na področju občine nad tri milijone potnikov. Motornih vozil, ki so prešla mejo, je bilo 733.000.

HRASTE — **MOTA** — Med kmeti tega velikega ravninskega kraja v radgonski občini je vse več negotovanja zaradi neurejenih in različnih cen mleka. Ko so pred nedavnim kmetje sklicali sestanek in povabili nanj predstavnika ljutomerskega Mlekoprometa, ki tu odkupuje mleko, ni bilo na sestanek nikogar iz podjetja.

Borovnica

KIDRIČEVO — Tovarna glinice in aluminija v Kidričevem išče novo odlagališče za odpadke. Tovarna ima že pristanek ptujske občine, tajništva za urbanizem v Sloveniji in glavnega zdravstvenega nadzornika za Slovenijo, da zgradi odlagališče v okolici Ptujске gore. Proti temu sta se u-prla zavoda za spomeniško varstvo v Ljubljani in Mariboru in seveda vse prebivalstvo. Zadnji predlagajo kot prostor za odpadke nenaseljeno področje okrog Trebeža, ki leži bližje tovarni kot pa Ptujсka gora. Tovarna pa tega noče.

KOČEVJE — Kočevska železniška proga dela z izgubo. Izvršni svet se je zavezal, da bo pet let plačeval polovico izgube, polovico bosta pa morali plačevati občini Kočevje in Ribnica. Izvršni svet priporoča, da naj železnico čimprej ukinejo. Proti ukinitvi so pa podjetja, ker je cesta že sedaj na nekaterih mestih komaj prevozna; kaj bo šele, če se ves tovarni promet preusmeri na cesto?

KOPER — Na Veliki petek so pristaniški delavci v Kopru stavkali. V sprevedu so se podali na Titov trg, kjer so glasno in z napisi izrazili svoje zahteve. Protestirali so predvsem proti neurejenosti pri delitvi osebnih dohodkov in proti prenizkim plačam.

KOPER — Na Veliko noč je v skladišču bombaža, na vzhodnem koncu koprskega pristaniškega območja, izbruhnil požar. V skladišču, ki meri 3.600 kvadratnih metrov, je bilo vskladiščenih 2.400 ton bombaža, 100 ton soje, 100 ton jute, 50 ton kavčuka, 50 ton lateksa, nekaj sadja in naprava za čiščenje riža. Gasilci so gasili 18 ur, preden so požar omejili. Škodo so ocenili na 25 milijonov dinarjev.

KROPA — Kroparska tovarna vijakov Plamen je prišla iz težav na zeleno vejo. Tovarna se modernizira in lani so kupili za 7 milijonov dinarjev novih strojev. Gospodarijo predvsem z lastnimi sredstvi. Trenutno so še ne-

kristjan udejstvuje v družbi. To smejo storiti le komunisti in člani SZDL. Prav zato komunisti tudi z očitnim nezaupanjem zasledujejo uveljavljanje smernic zadnjega koncila v slovenski Cerkvi. Uvajanje župnijskih svetov jim gre na živce, saj gre očitno za novo obliko organiziranja vernikov. Radi bi vse te pojave v kali zatrli, a ker temu ne morejo nasprotovati naravnost, skušajo vse pojave poživljene krščanske dejavnosti v Sloveniji ožigosati kot „povratak na staro, v revolucionarnem boju odpravljeno stanje“.

V zvezi s tem je Vipotnik dejal: „Nevarnost obujanja klerikalizma obstaja vse dotlej, dokler v kakršni koli obliki nastajajo težnje po posebnem organiziranju vernikov za zadeve splošnega človeškega pomena, po propagiranju katoliških nazorov izven področja vere, v postavljanju katoliške, socialne, politične, kulturne in ekonomske doktrine kot edine možnosti za ‚pravično‘ družbeno ureditev. Potrebno je zato reagirati na vsak posamezen primer in razčiščevati na kraju samem politične sile. Vse to mora potekati v okviru zakoniti potov.“

Vipotnik torej odreja slovenskim kristjanom prav tisto, k čemur jih poziva zadnji koncil: da se vključijo v družbo in jo posvetijo s svojo dejavno prisotnostjo. In dodaja grožnjo: Imamo zakonita pota, da vas pokličemo na odgovor. Sami boste krivi, če boste deležni omejitve svoje svobode. Mirujte, vero gojite le zase, pa bo vse v redu.

Naš uvodničar v prejšnji številki je dobro povedal, ko je zapisal: „Je dialog, ko ima samo eden besedo, drugi pa smejo le plaho kaj povedati; ko le eden poje melodijo, drugi pa jo smejo le spremljati. Tak dialog so vpeljali komunisti s katoličani in drugimi sopotniki v Osvobodilni fronti med vojno. Mi takega dialoga in takega sodelovanja ne sprejememo, ker ni vreden svobodnega človeka.“

Katoliški glas, Gorica—Trst, 12. marca 1970, str. 1.

Zakaj ne marajo biti komunisti?

Inštitut za sociologijo in filozofijo v Ljubljani je izvedel anketo med mladinci v treh vprašanjih: Kakšen je odnos mladega rodu do teorije in prakse Zveze komunistov? V koliki meri anketiranci sprejemajo cilje Zveze komunistov za svoje? Kakšno mnenje imajo mladi na splošno o organizaciji Zveze komunistov? Odgovori so bili za komuniste vse prej kot laskavi.

Anketiranih je bilo skoraj 1500 mladincev in mladink med 17. in 25. letom iz vse Slovenije. Ena tretjina teh (zlasti so to bili dijaki z gimnazij in srednjih strokovnih šol, vajenci, uslužbenci in kmetje) je izjavila, da se večina komunistov za težnje mladih ne zanima, šest odstotkov od njih pa je celo menilo, da komunisti težnje in zahteve mladih zavirajo.

„Nisem in ne želim biti član Zveze komunistov,“ je odgovorilo več kot 70 odstotkov visokošolcev, uslužbencev, kmetov ter več kot 60 odstotkov vajencev in delavcev in več kot polovica dijakov srednjih strokovnih šol, gimnazijcev in brezposelnih.

Pri tem odgovoru se samo po sebi postavi novo vprašanje: Zakaj ti ljudje ne želijo vstopiti med komuniste?

Odgovori so bili različni: „Iz verskih razlogov; ker mi komunisti, ki jih poznam, niso všeč; ker se ne strinjam s programom in cilji Zveze komunistov; ker ciljev komunistov ne poznam; ker se ne bi želel zameriti domačim in prijateljem; ker so člani Zveze komunistov nezmožni sprejeti kaj novega; ker so me komunisti na gospodarskem področju razočarali; ker laže diham brez vezanja na kakršnokoli organizacijo.“

Iz verskih vzrokov odklanja komunizem zlasti del kmečke mladine (13,3 %); odgovorov, da ne poznajo Zveze komunistov, pa je največ pri kmečki delavski mladini ter pri dijakih srednjih strokovnih šol.

Na vprašanje, zakaj so starejši ljudje v Zvezi komunistov, je najpogostejši odgovor (nad 40 %): „Ker pričakujejo od tega osebne koristi.“

In še eno vprašanje: Zakaj ljudje javno ne spregovore, ko vidijo nepravilnosti v socialistični družbi? Tudi tu je odgovor za vladajočo stranko porazen. Prav pri vseh skupinah anketiranih je na prvem mestu nedvoumna ugotovitev: „Ker se bojijo, da bi se jim to maščevalo.“ Družba torej, ki je zgrajena na strahu in klečepláštvu.

Vse to je objavila ljubljanska Tedenska tribuna 8. januarja 1970. Menimo, da odgovori slovenske mladine sami dovolj jasno povedo, kako je s komunizmom v Sloveniji. Gibanje, ki nima mladih za seboj, lahko govori le še o preteklosti. Bodočnosti gotovo nima.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 12. marca 1970, str. 2.

„KULTURNI“ SPOMENIKI

Ne bo narobe, če objavim nekaj podatkov o nekulturi v Sloveniji. Gre za podatke o prestopkih, ki so jih zagrešili šolarji iz 110 okolišev v Sloveniji in ki jih je v Delu navedel A. Vadnal iz Ljubljane. Edina tolažba je, če je to tolažba, da se isto dogaja tudi drugod po svetu.

Pa preidimo na suhe številke:

Vrsta prestopka	1964	1968
Umore	15	26
Posilstva	51	81
Ropi	396	1508
Težji napadi	475	680
Vlomi in tatvine	7064	14102
Napadi s strelnim orožjem	419	1089
Prestopki z mamili	73	854
Pijančevanje	370	1035
Napadi na učitelje	25	1801

Iz pisma ne moremo ugotoviti niti starost teh šolarjev niti del Slovenije, kjer naj bi bilo teh 110 okolišev, kar bi morda naredilo omejenjene podatke še bolj zanimive in poučne.

Klic Triglava, London, marec 1970, str. 14.

Kontrola človeka nad človekom

SVOBODNA SLOVENIJA

POD VARNOSTNO
ZAKLONOM

ESLOVENIA LIBRE

POD VARNOSTNO
ZAKLONOM

V socialistični republiki Sloveniji, kot tudi po vsej ostali komunistični Jugoslaviji, se v partijskih vrstah vedno bolj širi strah pred razvojem, ki se nekaterim partijskim ustanovam in organizacijam že zazdeva nezadržen. Gre namreč za problem ustavljanja razkroja v partijskih vrstah, ki zavzema vedno širši obseg.

Ker doslej ustanovljeni policijski in drugi varnostni partijski organi ne zadoščajo za kontrolo položaja v državi, so v Centralnem komiteju

likvidni, ker jim kupci dolgujejo 14 milijonov dinarjev. Dohodek bi radi povečali s četrto izmeno. Naleteli so pa tu na težave, ker ne dobe zanjo delavcev. Povprečni mesečni dohodki so se zvišali od 970 na 1340 dinarjev.

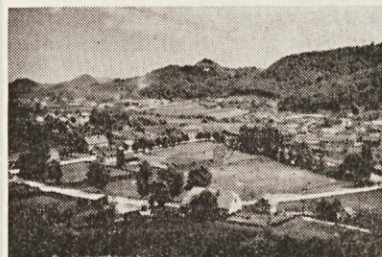
IHAN PRI DOMŽALAH — Agro-kombinat Emona je iz ihanske farme izvozila 4250 plemenskih svinj v Vzhodno Nemčijo. Tam so slovenski strokovnjaki zgradili eno največjih in najmodernejših farm na svetu. Z letali so zvozili tja vsega skupaj 9092 svinj. Zadnjikrat je letalo s tem tovorom poletelo konec marca.

KRANJ — Iskra-Riz je začel izdelovati prvo serijo barvnih televizorjev. Zaenkrat jih bodo izdelali 2000. Barvni televizor je za domače razmere zaradi dosti nizkih zaslužkov precej drag, saj stane 9500 dinarjev, kar je letna plača povprečnega delavca.

LJUBLJANA — Slovensko gospodarstvo si že nekaj let prizadeva, da bi čim več izvažalo v dežele s konvertibilnimi valutami. Tako je Slovenija izvozila na evropska tržišča: EGS (evropska gospodarska skupnost) 50,3 %, EFTA (nevtralne države) 19,9 %, SEV (vzhodne soc. države) 28,2 % in nevrščene 1,6 %. Celotna Jugoslavija pa je izvozila v naslednjem merilu: EGS 40,3 %, EFTA 17,6 %, SEV 38,8 % in nevrščene 3,3 %.

LJUBLJANA — V Sloveniji vedno bolj manjka mesa. Zavod za statistiko javlja, da je število goveda v enem letu padlo od 544.000 na 503.000 goveda. Telet do šest mesecev je za 6.500 manj, mladih goved do dveh let pa kar za

Rogatec

31.500 manj. Statistika kaže, da je bilo lani poklanih preveč telet.

LJUBLJANA — Kljub temu, da je v Sloveniji takšno pomanjkanje stanovanj, niso mogle banke izkoristiti vsega denarja, ki ga imajo na voljo v ta namen. Lani je ostalo več kot 300 milijonov dinarjev tega denarja v bankah, kar znova dokazuje neurejenost gospodarstva.

LJUBLJANA — Agrokombinat Emona je izvedel med svojimi delavci glasovanje o združenju z ljubljansko Prehrano. Za združitve je glasovalo 1589 članov, proti pa 236. Novo podjetje bo imelo 5.000 zaposlenih in dve milijardi čistega dohodka.

LJUBLJANA — Zaradi slabega gospodarjenja so oblasti zaprle gospodarskim organizacijam njihove žiro račune. Tako je bilo v Sloveniji v začetku letošnjega leta 183 organizacij s skupno 91.000 delavci, ki so imele zaprte žiro račune, kar je pomenilo 21 % vseh zaposlenih v slovenskem gospodarstvu. 20. marca je bilo takih podjetij le še 85 s skupno 7,4 % zaposlenih.

LJUBLJANA — V Sloveniji je še vedno okrog 3.600 km cest II. in III. reda z gramoznim cestiščem. Celo na cestah I. reda je še 23 km gramoznega cestišča. To vse zavira tujski promet. Davek na gorivo je povsod poglavitni vir za vzdrževanje in gradnjo cest. V Jugoslaviji pa gre ta denar za zvezni proračun. Drugi vzrok, da je toliko makadamskih cest, je pa v cenah asfalta, ki je med najdražjimi v Evropi.

LJUBLJANA — Železnica v Sloveniji križa ceste in poti natančno 2194-krat. Imamo 461 cestnih prehodov pod železniško progo (podvozi), 116 prehodov nad progo (nadvozi) in kar 1617 križanj cest in železnice. Če pogledamo zadnje podatke, ugotovimo, da je komaj 331 teh križanj zavarovanih z zapornicami, le dva z avtomatskimi zapornicami, 17 s svetlobnimi opozorili in 1267

jugoslovanske KP iznašli novo obliko kontroliranja vseh in vsakega državljana posebej. Dali so ji ime „družbena samozaščita“ in skušajo opravičiti njeno uvedbo.

Nalogo sta dobila slovenska partijca Tine Remškar, ki je predsednik odbora zbora narodov za notranjo politiko, in Franc Šetinc, ki je član istoimenskega družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine. V običajni slovenščini bi njuni funkciji označili enostavno: oba sta komunistična politična policista.

Oba sta v zadnjem času dala več pojasnil o „strukturi, nujnosti in umestnosti samozaščite“, nazadnje pred kratkim v pripravljenih odgovorih ljubljanskemu Delu. „Pogovor“ s tema slovenskima poslanecema je bil skrbno pripravljen z namenom, obvestiti slovensko javnost o novi policijski kontroli za ustrahovanje „notranjih in zunanjih sovražnikov samoupravne socialistične družbe“.

Tine Remškar je definiral to „družbeno samozaščito“ takole: „Postane naj sistem, kjer bo skrb za našo varnost in zaščito pred vsemi sovražniki in negativnimi pojavi, ki lahko ogrožajo ali slabijo naš družbeni sistem, postala pravica in dolžnost našega samoupravnega mehanizma in vsakega državljana...“ Torej: uzakonjeno medsebojno vohunjenje in policijsko zasledovanje ter preganjanje, najširši terenški vohunski sistem, v katerega naj bi bil ujet sleherni državljan komunistične Jugoslavije, „da bo vsakodnevna in trajna naloga vseh organov in vseh občanov,“ je pribil Remškar.

Šetinc je nato dodal, da „imam v mislih samoobrambo pred zunanjim in notranjim sovražnikom...“, „kajti,“ je pristavil Remškar, postati mora koncept našega vseljidskega odpora.“

Dosedanji policijski ustroj v državi partiji ne zadostuje za kontrolo jugoslovanskih državljanov. Remškar je tako odkrit, da izjavi: „Korak nazaj oziroma zaostajanje bi bilo, če bi ostali pri sedanjih odnosih do tega vprašanja...“ in opravičuje še novopolijsko vsevohunsko organizacijo, imenovano „družbena samozaščita“ s položajem na svetu, za katerega pravi, da „ni tak, da bi lahko ostali brezbrizni do vseh aktivnosti, ki jih uporabljajo do nas tiste sile, katerim taka Jugoslavija, njena vloga in aktivnost niso pogodu.“

Policijsko kontrolo v obliki „družbene samozaščite“ nameravajo raztegniti tudi v tujino, najprej nad slovenske, hrvatske in druge jugoslovanske delavce v tujini, za katere priznavajo, da jih je že najmanj 500.000, potem pa še nad posamezne politične emigracije.

Vsakega delavca v tujini ima partijska policija za „prikrito žarišče nevarnosti za delovanje sovražnika“ ter zato Šetinc izjavlja, da „smo doslej premalo storili za naše ljudi v tujini. Pri tem mislim na prizadevanja, da bi jih usposobili za samozaščito, predvsem tudi za preventivno... tako bi kazali svojemu okolju resnično podobo naše družbe, drugačno od tiste, ki jo v popačeni, zlonamerni obliki kaže politična emigracija,“ je grozil Šetinc.

Pred nekaj leti je Tito odstranil vsemogočnega policista Rankovića, ker ni kontroliral samo vseh jugoslovanskih državljanov, partijcev in nepartijcev, temveč tudi njega samega. Sedaj isti spet uvaja takšno splošno policijsko kontrolo, pravo kontrolo človeka nad človekom. Strah pred bodočnostjo ga je znova pognal v uvajanje stalinistične policijske kontrole, tudi če bo „družbena samozaščita“ postala država v državi. Za vsako ceno hočejo slovenski, hrvatski in drugi jugoslovanski komunisti obdržati oblast.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 19. marca 1970, str. 2.

Družba, ki ne more biti popolna

Milovan Djilas je knjigo (Družba, ki ne more biti popolna, op. NL) v originalu napisal v angleščini ter jo poslal v tujino, da jo je sever-

noameriška newyorška založba Harcourt, Brace & World Inc. izdala in razpečala.

Avtor zelo jasno razlaga zgodovinske razloge, zaradi katerih je komunizem propadel v svojih naporih, da bi ustvaril humanitarno družbo.

Komunizem se, pravi Djilas, razkrajja prav zaradi odpora človeka proti kakršnemu koli pritisku, bodisi v obliki brutalne sile ali duhovnega nasilja ali mešanice obeh.

Vendar Djilas meni, da je zaenkrat nemogoče, da bi komunistične družbe mogle hitro razpasti.

Za uničenje komunističnega monopola naj bi se po Djilasovo uporabljala le nenasilna sredstva boja: demonstracije, protesti itd. Djilas v tej knjigi odklanja nasilje proti komunističnim režimom iz dveh razlogov: prvič, ker meni, da se ne sme noben ideal iskati s pomočjo nasilnih sredstev, in drugič, ker je prepričan, da v komunistični družbi ni potrebno pozivati ljudi na nasilno revolucijo starega kova, temveč na „reformistična gibanja in na demokratske spremembe v vodstvu narodov.“

Djilas ugotavlja, da mu je dvakratni zapor več koristil kakor škodoval. V zaporu je, piše, premišljeval o veri in neveri, o svobodi in nesvobodi, o človečanstvu in nečlovečanstvu. Prihaja do zaključka: „Moje spoznanje, moje trpljenje je kategorično: človek brez vere, brez idej in idealov je možen samo kot človek brez razuma v svetu absolutne praznote, v svetu lastnega neobstoja...“ In o svobodi: „Svoboda ima meje, toda ne more biti last nikogar: kdor koli si je skušal svobodo lastiti za določeni nauk ali določeno družbeno skupino, je končno tudi tema vzel svobodo...“

Ko piše o vprašanju svobode in nesvobode v komunističnih družbah, Djilas ugotavlja, da „vsaka svoboda v komunizmu neizbežno pomeni tudi konec marksizma kot nauka“.

Djilas vztrajno trdi, da je komunizem v vseh svojih oblikah v krizi. Stalinizem je najdoslednejša oblika tega nauka in ker je ta padel in zašel v krizo, so z njim padle v krizo tudi vse ostale oblike tega nauka.

Glede bodočega razvoja v komunistični Jugoslaviji Djilas piše: „Takšna, kakršna je današnja jugoslovanska država, ni zmožna preživeti nobene globlje krize, kakor tudi ni bila tista pred njo. Narodne enakopravnosti ni in ne more biti brez svobode narodov, brez dejanske pravice narodov do odcepitve, samostojnega gospodarstva, do neodvisne politične organizacije in lastne oborožene sile. Samo vizija neke nove Jugoslavije, v kateri bi njeni narodi bili združeni s pogodbenimi suverenih držav, njeni državljani pa bi imeli politične svoboščine, lahko nudi izglede za obstoj državne skupnosti. Toda današnji režim je poskrbel vsaj doslej za to, da onemogoči vsako gibanje, ki bi šlo za tem.“

Komunizem se ne bo zrušil sam od sebe; še manj komunistični oblastniki komaj čakajo, da bi predali oblast komu drugemu. Vse, kar je živo, vse, kar je človeško, ne pade zaradi tega, ker je trhlo, temveč zato, ker ga je podrla nova sila. Ni razloga, da bi komunizem bil izvzet od enega ali drugega. Nove sile se porajajo iz industrijske družbe, ki jih je sam ustvaril. Te so najprej lastna nemirna vest komunizma, zatem pa stvarna, rahleje ali trdneje organizirana in prepričana samozavestna sila...

Tisti, ki se v komunizmu borijo za svobodo, za ukinitvev monopola partijske oligarhije, morajo biti v svoje ideale, v svojo vlogo in v svoje možnosti prepričani, a ne manj, temveč še bolj, kakor so to bili komunisti, dokler so se borili za oblast.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 26. marca 1970, str. 4.

nezavarovanih! Število nesreč v zadnjih šestih letih je bilo 131. Terjale so 71 mrtvih in 142 ranjenih. Razen tega je bilo na prehodih še 940 manjših nezgod (zlo mi zapornic, manjše nesreče), škode pa je bilo za 720 tisoč din.

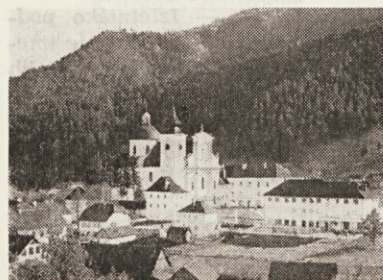
LJUBLJANA — Ljubljanska Olimpija je letos že šestič postala državni prvak v košarki. Zmagali so na Veliko noč v Zadrugi in s tem dobili dve točki več kot lanski državni prvak Crvena zvezda. Ljubljančani so od 22 tekem 18 dobili in 4 izgubili. Ta zmaga je tem važnejša, ker se bo vršilo v maju tekmovanje za svetovno prvenstvo prav v Ljubljani.

LJUBLJANA — Železniško transportno podjetje Ljubljana je kupilo v Zvezni republiki Nemčiji novo vlakovno kompozicijo, ki jo sestavljajo štirje pulmanovi vozovi s štirimi mercedesovimi diesel motorji. Vlak vozi na progi Ljubljana—Beograd in potrebuje za daljavo 570 km pet ur in 56 minut.

LJUBLJANA — Slovenski odbor za vzdrževanje in prenovitev cest je vključil v svoj petletni načrt kot nujne in neodložljive objekte gradnje cestnega predora pod Karavankami, obalno cesto Škofije—Koper—Sečovelje in cestno povezavo z avtomobilsko cesto Palmanova—Gorica. Za gradnje bi potrebovali 500 milijonov dinarjev, a ne vedo, kje bi denar dobili.

LJUBLJANA — Vrednost jugoslovanskega izvoza je znašala lani 18,4 milijarde dinarjev; od te

Gornji grad

ga odpade 3,4 milijarde na Slovenijo. Na evropskem trgu je Jugoslavija prodala 79,3 %, Slovenija pa 79,6 %. V Zahodno Evropo je Jugoslavija prodala 61,2 %, v vzhodno Evropo pa 38,8 % blaga. Slovenija pa le 28,2 % na vzhod, na zapad pa 71,8 %.

LJUBLJANA — Dotiskana je prva knjiga Slovarja slovenskega knjižnega jezika, ki ga je začel izdajati Inštitut za slovenski jezik Slovenske akademije znanosti in umetnosti pri Državni založbi Slovenije. Obsega gesla od A do H. Po 64 straneh uvoda se na 848 slovarskih straneh vrstijo 22.064 gesel in podgesel.

LJUBLJANA — Zavod za statistiko je ugotovil, da motorizacija v Jugoslaviji stalno narašča. Leta 1938 je bilo v državi 13.561 zasebnih avtomobilov, l. 1959 39.022; leta 1969 že 560.533, med njimi 518.557 zasebnih. V Sloveniji je registriranih 122.279 osebnih avtomobilov, od tega 117.732 v zasebni lasti. Po številu avtomobilov je na prvem mestu Srbija, na drugem Hrvaška, Slovenija pa na tretjem. Po številu prebivavstva je pa Slovenija najbolj motorizirana republika.

LJUBLJANA — Slovenska gospodarska zbornica je objavila zanimive podatke o izvozni trgovini. Kar 87,2 % vsega slovenskega izvoza odpade na industrijske izdelke. Od 291 podjetij, ki so prodajala na tuja tržišča, je 26 podjetij ustvarilo nad polovico slovenskega industrijskega izvoza. Na prvem mestu je tovarna glinice in aluminija Kidričevo, na drugem združeno podjetje Iskra, na tretjem Impol, na četrtem Cinkarna, na petem pa idrijski rudnik živega srebra.

LJUBLJANA — Izletniško podjetje Kompas v Ljubljani je imelo 155 osebnih avtomobilov, ki jih je posojalo. Lani je 5000-krat posodilo take avtomobile najemnikom, med katerimi je bilo 2/3 tujcev. Letos bo kupilo še 150 vozil. Kdor bo potoval z letalom JAT ali Lufthansa, bo mogel naročiti avto že skupaj z letalskim listkom.

LJUBLJANA — Po zadnjih podatkih so imeli v Sloveniji konec preteklega leta 5.000 traktorjev in 17.500 ročnih motornih kosilnic. Vsaka 33. kmetija v Sloveniji ima traktor, vsaka 10. pa ročno motorno kosilnico. Gostota traktorjev je največja na področjih Savinjske doline, Gorenjske, Goriških Brd in obalnega pasu. Daleč največ traktorjev pa imajo kmetje na področju Kmetijske zadruga „Sloga“ Kranj, kjer ima vsaka 5. kmetija traktor.

LJUBLJANA — Slovenske železnice so lansko leto zaključile s 7 milijoni čistega dobička. Za modernizacijo so porabili 230 milijonov dinarjev. V bodoče bo treba čimprej modernizirati štajersko progo in dokončati koprsko.

LJUTOMER — Cestno podjetje Maribor, enota Murska Sobota, je zaprlo cesto Kamenščak—Radoslavci—Drakovci za ves osebni in tovorni promet. S tem je močno prizadeta kmetijska zadruga Kmetovavec v Bučkovcih, kjer redijo 500 glav živine in kamor morajo speljati tedensko 25 ton živil. Še bolj je pa prizadeto prebivavstvo, saj se 44 % ljudi vozi na delo v Ljutomer ali okolico. S to odredbo je okrog 5300 občanov odrezanih od prometnih zvez.

MARIBOR — V minulem letu so v mariborskem otroškem varstvu povečali zmogljivosti za 220 otrok. Zgrajena sta bila otroška vrtca v Melju in na Ljubljanski ulici, adaptiran pa otroški vrtec v Pekrah. Letos bodo zgrajene še tri nove otroške varstvene ustanove na Pobrežju, v Tomšičevem drevoredu in v Limbušu, graditi pa bodo začeli tudi otroška vrtca na Studencih in v Ertlovi ulici. S temi naložbami in otroško varstvo se bo zmogljivost varstvenih ustanov povečala od lanskih 2308 na 2628 otrok.

MARIBOR — Na Glavnem trgu v Mariboru so namestili nove svetlobne napise ki označujejo važnejše poti in tako olajšujejo hiter promet v mestu.

MARIBOR — Tukajšnje prevozniško podjetje Špedtrans je dobi-

lo iz Nemčije 28 tovornjakov, katerih vrednost je približno milijon dolarjev. Vozila so bila izdelana v Ulmu na Bavarskem.

MARIBOR — Mariborski občinski moške so sklenili, da se cena vozovnic v mestnem prometu zviša od 0,50 na 0,80 dinarjev. Studentska mesečna vozovnica za 52 voženj bo stala 34 dinarjev, za nedoločeno število voženj pa 50 dinarjev. Delavska mesečna vozovnica za neomejeno število voženj na določeni progi bo stala 65 dinarjev, družinska vozovnica za vse proge pa 80 dinarjev.

MARIBOR — „Stavbarjev“ blok v Ljubljanski ulici povzroča stanovanvcem hude skrbi, ker pokajo stene in omet odpada, čeprav je blok komaj nekaj let star. Vsa stvar bo prišla pred sodišče. Stanovavci zahtevajo hitro rešitev, ker menijo, da je bivanje v bloku nevarno. Težko je, ker po zakonskih predpisih pri gradnji ni mogoče imeti nadzorstva, saj je gradbeno podjetje samo investitor in tako nadzoruje samo sebe. Isto se je pripetilo tudi na Viču v zgradbi, ki jo je zidala Tehnogradnja.

MARIBOR — Zadnje dni marca je bil del Maribora (Košaki) brez električnega toka. Ustaviti so morali delo v tovarni stikalnih naprav, v tovarni mesnih izdelkov, v opekarni in pri Cevovodu. V težavah so se znašle seveda tudi vse gospodinje, ki kuhajo na elektriko in jim je tok manjkal prav za praznike. Okvara je nastala na podzemskem visokonapetostnem kablu.

MARIBOR — V pletiljskem podjetju Zora vlada nezadovoljstvo, ker jim pri mesečni plači dajejo le 80 % dogovorjene vsote. Direktor podjetja je obljubil, da bodo marca delavke prejele normalno plačo. Ko so dobile spet samo znižano plačo, niso hotele delati in so zahtevale pojasnilo direktorja. Ta pa ni hotel priti na sejo sindikalnega delavskega sveta in so v protest nekaj ur stavkale.

MARIBOR — Podjetje PTT je začelo graditi v Mariboru novo poslopje za telekomunikacije, ki bo veljalo brez opreme več kot tri milijone dinarjev. V stavbi bo nova avtomatska telefonska centrala. Že letos bo kranjska Iskra dobavila opremo za 6.000 priključkov. Za leto 1975 predvidevajo 15.000 telefonskih naročnikov. Trenutno je v Mariboru okrog 5.000 telefonskih naročnikov.

METLIKA — Metliška BETI je imela lani 1049 zaposlenih. Tovarna je ustvarila malo manj kot sto milijonov dinarjev celotnega dohodka, kar je 52 % več kot leto prej. Število zaposlenih se je le za malenkost zvišalo, pač pa so modernizirali proizvodnjo. Blaga so odprodali v vrednosti 1.250.000 dolarjev in skoraj vse na zahodni trg. Povprečni osebni zaslužek je znašal 860 dinarjev. 20 ljudi pa še vedno prejema manj kot 600 dinarjev mesečno.

MEŽICA — Gospodarsko sodišče Republike Slovenije je razsojalo v sporu med rudniki Mežica in zagrebškim podjetjem Munja. Pred petimi leti, ko je bila konjunktura slaba, so se Zagrebčani pridružili mežiškemu rudniku. Sedaj se je Munja spet ločila in zahtevala nemajhno odškodnino — v znesku 33.640.000 dinarjev. Ljubljansko sodišče pa ji je prisodilo le 2.646.000 dinarjev z obrazilom, da Munja po odcepitvi ni izšla iz matičnega podjetja šibkejša, kot je vanj vstopila.

MURSKA SOBOTA — V soboški občini je bilo pred štirimi leti v osnovnih šolah štiri tisoč več učencev. Vendar ugotavljajo, da so bili kljub manjšemu številu oddelkov in izdatnim okrepitevam učiteljev učni uspehi lani in ob letošnjem polletju v poprečju enaki ali celo slabši.

NOVA GORICA — Ko so l. 1906 odprli železniško progo Jesenice-Gorica-Trst, so zgradili pri Solkanu tudi most, ki je bil eden največjih železniških mostov v Evropi. Most je dolg 220 metrov in glavni lok se razpenja v dolžini

85 metrov. Most je preživel dve svetovni vojni, čeprav je bil v obeh poškodovan. Zdaj so opazili, da so začele popuščati vezi. Zdi se, da je elegantni most čez Sočo doslužil.

NOVO MESTO — Cene stanovanjem so zelo poskočile. Tako je stalo trisobno stanovanje (70 kvadratnih metrov) v stanovanjski stolpnici leta 1965 89 tisoč dinarjev, lani 161 tisoč, letos pa že 190 tisoč. To pomeni podražitev za 213 %. Podražitev gre v dobro komunalnih naprav in instalacij. Socialnih stanovanj skoraj več ne grade.

NOVO MESTO — Novomeška tekstilna tovarna Novoteks lani ni čutila težav tekstilne industrije. Izvozila je 200.000 m tkanin, indirektno pa še nad 80.000 m ter 142 ton preje. Blago izvažajo v skandinavске države, v Avstrijo in Švico, pa tudi v Nemčijo, Italijo in na Angleško. Junija bo začel delati konfekcijski obrat, ki bo izdeloval hlače. Že vnaprej je letošnja proizvodnja hlač prodana.

POSTOJNA — V Postojni so glasovali o samopriskupku za gradnjo novega vodovoda. Od skupnega števila 13.488 občanov je za prispevek glasovalo 7.290 občanov ali 54 %. Vodo bodo zajeli pri Planini. S tem bodo preskrbeli dovolj pitne vode; brez katere si ni mogoče predstavljati modernega turističnega kraja, kar naj bi Postojna bila.

GORNJA RADGONA — Občinsko stanovanjsko podjetje v Gornji Radgoni napeljuje vodovodno omrežje po ulicah. Položili so že okrog 6 kilometrov vodovodnih cevi. Dela bodo veljala več kot poldrugi milijon dinarjev.

SV. LENART V SLOVENSKIH GORICAH — Čeprav so v zadnjih letih obnovili in zgradili več šol, jih je v občini še vedno dosti, ki so dotrajane. Najbolj kritično je stanje v Zgornji Ščavnici. V slabem stanju so tudi šolska poslopja v Cerkevniku, pri Sv. Benediktu in v Jurovskem dolu. Za zasilno ureditev šolskih pro-

storov bi občina potrebovala 9 milijonov dinarjev, pa ne ve, kje naj jih vzame.

SV. LOVRENC NA POHORJU — Tukajšnja tovarna kos in srpov je končala lansko poslovno leto z nad 250.000 dinarjev izgube. Zaradi tega so znižali število delavcev od 300 na 250 in jim začasno izplačujejo le 80 % pogodbenega zaslužka. Mnogi delavci zaradi tega odhajajo drugam.

TRŽIČ — Delegati vseh tržiških osnovnih sindikalnih organizacij so se zbrali na občnem zboru. Ugotovili so, da so plače delavcev zelo nesorazmerne. Razmerje je 1:13,2. Drugače povedano: med zaposlenimi je še dosti takih, ki prejema manj kot 300 dinarjev, več takih, ki zaslužijo manj kot 500 dinarjev, medtem ko najvišji dohodki že močno presegajo 4 tisoč dinarjev.

VELENJE — Pred leti so tu hoteli zgraditi nergo-kemično tovarno in so vanjo vložili ogromne vsote. Sredi dela je vse skupaj prišlo v stečaj. Oprema je že dalj časa vskladiščena deloma v Velenju, deloma v Kopru, deloma pri angleškem dobavitelju. Čuje se, da se sedaj zanima za to opremo družba, ki hoče zgraditi moderno cinkarno v Titovem Velesu v Makedoniji.

ZLATOLIČJE — Zaradi kratkega stika na stikalni plošči turbine v HE Zlatoličje je izbruhnil v dveh celicah požar. Vzrok kratkega stika raziskuje komisija. Po prvih nestrokovnih ocenah je požar povzročil za okoli 250.000 dinarjev škode.

Prtoč v župniji Selce.
V ozadju Ratitovec.

Ljudje pod bičem

Upravitelj Viktor Žalar in učiteljica Silva Miklavc se skupaj z ostalimi ljudmi v Sloveniji vsak na svoj način prebijata skozi zadnjo vojno.

Vojne je konec. Viktor je spet upravitelj šole v Podbrezjah, Silva pa je predstavljena na šolo v Dobropoljah. Tu se ji ob bivšem politkomisarju Razpetu in ob pripovedovanju preprostih ljudi začne odkrivati resnica o dogodkih med vojno: zve o tisočih vrnjenih protikomunističnih borcev s Koroškega, ki jih je dala nova oblast pobiti v kočevskih gozdovih. Obenem se ji ob svojem bivšem zaročencu Bregarju, ki je tipičen materialist, začne kazati nova družba v pravi luči.

Ravnatelj Razpetu je žena Nataša ušla k Blažu Bregarju. Bregar je svojo namero, da se z Natašo poroči, sporočil Razpetu.

Zdaj šele je občutila ponižanje. Saj ni hotela umazati spomina na Tino, toda vendar ji ni hotela biti podobna. V istem hipu se je spomnila na Viktorja in solze strašne tegobe so ji zalile oči.

Kaj bi rekel, če bi videl, kako je neboljena!

Nenadoma se je vsa moč v njej podrla. Začutila se je izgubljeno, odrezano od vseh bližnjih, izročena na milost in nemilost takim, kakor je ječar, ki je v temnem bunkerju pogazil pri Tini še tisto, kar je v svoji preprosti čustvenosti hranila za onega preko meje. Če se je dekle pred Tino obesilo, mar se ni ravno zato, ker so jo oropali vsega, ker so brisali svojo umazanost ob njo kakor ob cunjo?

Opoldne se ječar pri njeni celici ni ustavil. Ko je postavila skodelico nazaj na hodnik, ga je videla, kako je pri zadnji celici govoril z dvema ženskama, ki nista bili politični jetnici. Ena je čakala na obsodbo zavoljo umora svojega moža, druga, ki je bila nekoč v partizanih, je bila zaprta zavoljo vla-

čuganja. Posebno zadnje Silva ni prenesla. Obraz ji je bil poln čudnih mozoljev, v rep povezani lasje so ji pri hoji opletali po vratu. Hodila je vedno tako, da se je nekako surovo zibala v bokih in pri tem pogledovala po drugih ženskah.

Silva se je takoj potegnila nazaj v celico in bila vesela, da je do noči opravila. Dan je bil mračen in teklo je od streh. Ko se je na hodniku umirilo, je stopila na posteljo in se vzpela do okna. Deževalo je. Gost dež je topil sneg na dvorišču. Moralo se je torej ojužiti.

Zdaj si je želela, da bi bila že obsojena, da bi jo neko noč naložili na kamion in odpeljali. Bila bi zunaj, na prisilnem delu, toda bila bi zunaj, kjer bi se z očmi mogla ustavljati ob drevju in bregovih. In če bi bila že obsojena, bi smela vsak mesec po enkrat sprejeti obisk. Res da ob navzočnosti stražarja, toda njej bi bilo dovolj, da bi jo Viktor videl tako, kakor je, ponižano; umazano; da bi mogel videti, da ni klonila in da je bila tista njegova obsodba nekoč vendarle zgrajena na osnovah, ki niso bile pravilne. Tisti greh je bil njen osebni greh, nikogar drugega se ni dotikal, nikogar drugega umazal. Ali more biti sploh kaj bolj umazanega, kakor je to tukaj? Ali je s svojim grehom mogla tej strašni umazanosti, ki je nekoč hotela biti obarvana s sijem svobode, sploh škodovati? Dobri ljudje niso za to umirali, in če so, so bili prevarani. Če bi vedeli, bi mirno čepeli ob svojih ognjiščih in bi se dali ubiti tam.

Tisti, ki so se lovili po sredini, so danes naj-srečnejši. Tako kakor Blaž. Drugi so trpeli zanje. Čutiljo se vzvišene, čistih rok. Dajali so darove na obe strani in zdaj počasi sedajo na mesta, ki bi jih morali zasesti mrtvi. Tistih pač ni, in ker življenje mora teči naprej, so zdaj dobrodošli. Prevzeli so novo obliko življenja, nevarnosti od druge strani ni več. Mirno in preračunano se vdajajo novemu življenju, ki je pri vrhovih prav takšno, kot je bilo nekoč. O enakosti ni govora, revni in bogati so bili nekoč in so zdaj, edina vidna razlika je ta, da je revnih več in da je med bogatimi nekaj takih, ki nekoč niso imeli ničesar.

Nekoč je pač mislila, da je s svojim grehom okradla bednega berača. Zato se ji je krivda zazdela tako strašna. Verovala je v svobodo, v čudovito luč, ki bo prišla in osvetlila njen greh Isto. napako je napravil Viktor. Gledal je svobodo iz Podbrezji, skoz drobno okence starega sveta, ki se ga še ni znebil. Ob svojem bolečem pehanju niti videla nista, da sta se zmotila. Obup ju je prignal do tihega pozabljenja, nekje spodaj sta kopala drug proti drugemu. Sram ju je bilo, da bi si šla naproti po ravnem.

In vendar nista mogla živeti drug brez drugega!

Kaj vse so odkrile njej Dobropolje in kaj vse je videl Viktor v svoji samoti! Kako strašno majhen je postajal njen greh ob Razpetu in njegovih odkritjih, ob Natašinem beganju in Blaževem prostaštvu! Čisto se je sploščil v njeno osebno krivdo. Mar je ne odplačuje dovolj trdo, mar je ni odplače-

vala že tedaj, ko se je uprla Blažu, ki je hotel, da bi ubila otroka v sebi kakor zagnido?

S trdim mrakom so se spet odprla vrata. Bil je čas popiti črno vodo, ki je vsa gnusna stala v cinastih skodelah na hodniku. Ko je stopila na prag, je ječar kakor v zadregi stopil na stran. S težkim škornjem je butnil ob skodelo, da se je prevesila na cementna tla in črna luža je stekla ob zidu. Vedela je, da je to storil nalašč, toda ni niti trenila. Kakor da ji je vseeno, se je sklonila, pobrala posodo in jo splaknila pri pipi poleg stranišča. Pomito je dela nazaj pred vrata in se vrnila v celico. Vedela je, da ga bolj ni mogla zadeti, da za surovost ni nič hujšega kakor miren odgovor. Čutila je, da jo opazuje, da se vse kuha po njem, toda niti glave ni zasukala. Mirno je sedela na postelji in čakala, da bo na vrstji za stranišče.

Kmalu po večerji — Silva je vedela, da bo ječarja zamenjal nočni stražar — jo je sredi bednega razmišljanja splašilo zbijanje po vratih v nasprotni celici. Planila je kvišku in pritislila obraz na lino. Nekaj se je zgodilo. Vrata nasproti so bobnela. Z divjim obrazom je pritekel ječar.

„Stara Meta umira!“ je kričala starejša ženska skozi lino.

„Naj crkne!“ je siknil. „Je vsaj ubiti ne bo treba!“

Hotel se je obrniti, toda zdaj se je dvignilo razbijanje tudi na drugih vratih. Ženske so slišale novico, švignila je po hodniku in iz neke celice je kričal ohripel ženski glas:

„Svinje! Pobijte nas, zakaj pa še čakate?“

Ječar se je pognal po hodniku, toda zdaj se je ves obokani prostor tresel od hruma. In v ta hrum in razbijanje so namah zacopotali težki koraki. Štirje stražarji z brzostrelkami v rokah so pritekli na hodnik in z očmi švigali po celicah.

„Kaj je?“

Ječar je mahal z rokami, toda v hrumu ga ni mogla slišati, kaj je govoril.

„Mir!“ je zatulil eden strážarjev.

Hodnik se je umirjal kakor razburjen panj čebel.

„Tu umira stara ženska!“ je kriknil glas na nasprotni strani.

Zdaj je ječar moral odpreti. Dva strážarja z napetima brzostrelkama sta ostala na hodniku, dva sta stopila v celico. Hip zatem se je eden vrnil in tekkel po hodniku. Iz vseh lin so gledale splasene in radovedne oči.

Ko se je strážar vrnil z dvema moškima jetnikoma, nosečima nosila, so vsi vedeli, da se je zgodilo nekaj umazanega, da so pustili umreti starega človeka na železni postelji brez rjuhe in blazine.

Silvi so se zašibile noge, ko se je zagledala v žalostni sprevid. Na nosilih je na pol pregrnjena s sivo odejo ležala starka, ki jo je nekoč ječar butal ob steno. Črna, umazana stopala so toga molela po hodniku in bela, šiljasta brada se ni premaknila.

Gotovo je že mrtva, je pomislila.

„Ta je že v svobodi!“ je kriknil neki glas iz celice.

Nihče od strážarjev se ni obrnil. Mirno so se premikali po hodniku in njih cokljajoče pritrkavanje je čudno surovo motilo mir stare, mrtve jetnice, ki je pri belih imela tri sinove.

Bregarjeva sta dobila novo služkinjo: bivšo nuno Nežo Pristav. Kot edini pogoji je prosila, to, da bi smela vsako jutro k maši.

Silvino sojetnico Tino so obsodili na smrt z obešenjem, ker je bila zaročenka fanta, ki naj bi prihajal na skrivnem s Koroškega domov.

Prvič je videla smrt od blizu, prihuljeno smrt z vrvjo. Topo je ujela Tino Prah v samotnem kotu te sive stavbe, ki se zdaj, ob zgodnji jutranji uri, koplje v mlečni megli, prelivajoči se po isti cesti kakor pred dobrim tednom tuljenje množice. V hišah še spe ljudje, ki so zahtevali njeno smrt. Vstali bodo v to jutro in pri oknih brezbrizno pogledali po nebu, da presodijo vreme. Ne da bi se zavedali svojega ogabno opravljenega dela, dopolnjenega ob prvem svitanju, se bodo oblekli, žene jim bodo skuhale zajtrk in odšli bodo po svojem delu — potoglavili potniki novega reda, ki na tihem preklinjajo samo zavoljo tega, ker se je podražil krompir in kruh. Življenje se jim je zgnetlo v siromašno hlastanje po kruhu, v dobro karakteristiko, ki odpira in zapira vrata in je čista odpustnica iz preteklosti, diploma za prihodnost.

Gnusen občutek jo je polnil s slabostjo. Nekoč je bila sama v tem tropu, čeprav ni kričala. Bila je z njimi s svojim molkom, vse do srečanja z mrtvim Rekarjem. Tako kakor je njega ubil Razpet, so ubili Tino. V polkrogu so pasli oči na njej, dokler ni obvisela na vrvi kakor kos mesa v klavnici na kljuki.

Robbov vodnjak v Ljubljani

Spomnil se je, kako je nekoč vrgla Razpetu v obraz, da ti pusti nova svoboda le eno: pravico biti mrtev! Ničesar ji ne smeš očitati, ničesar oporeči; če se ji upreš, zgineš. Nekoč se je bilo treba krivici upirati; če se ji upreš zdaj, zgubiš glavo.

Ko je zjutraj ječar odprl vrata za zajtrk, ga je sprejela tako bleda, da je obstal med podboji.

„Si bolna?“

Odkimala je, čeprav se je bala, da se bo zrušila na tla.

„Obesili so jo,“ je dahnila.

„Da!“ je rekel čudno zmedeno. „Obesili, da, Tino Prah.“

Spustil jo je do skodelice in venomer s prsti grebel po strnišču na bradi. Tresla se je, ko je pila črno čobodro, da se je polivala, vendar ji je dobro dela. Vse od sveta, ko je videla zanihati ubogo Tino, pa do zdaj je čutila v želodcu strašno slabost. Ni je mogla premagati; v norem strahu je čutila, da v tej celici ne bo mogla več živeti. Kadarkoli se bo potegnila do okna, se bo morala srečati s samotnim kotom in bedno zibajočo se Tino.

„Jaz bi ne mogel kakor on, da bi tako pričal,“ je rekel kratko. Nato jo je spustil na stranišče pred drugimi.

Do kosila je negibno čepela na postelji; ko so prišli sluzasto krompirjevko, se je ni dotaknila. Ječar ji ni rekel besede. Ponudil je nedotaknjeno porcijo mladi deklini.

Zvečer je spet spila črno vodo.

Samo mučila se je še. Zdelo se ji je, da so se stene počasi zblíževale, da je bil ves njen nori beg zaman. Stisnile so jo medse in jo sploščile v tenak papir. Ni več človek niti številka ne, kakor so bili nekoč ljudje po taboriščih. Samo še sploščeno bitje je, brez imena, odtisnjen kliše življenja na steni.

V trdi temi je vendarle stopila na posteljo in za spoznanje odprla okno. Dušilo jo je.

Nočni zrak je v hladnem curku padal čez zid. Z gredic onstran zidu je čutila prihajati vonj zelenih, nizkih cipres, lepo ostriženih, in grenkljat vonj rumenega grmičja forsitij. Tudi duh kostenjevega

listja je zaznala. V tem slapu vonjav je vendar čutila olajšanje.

*

Tri dni po strašnem dogodku je prišla njena ura. Zaslutila jo je, ker so ji takoj po zajtrku naročili, naj se počee in po možnosti preobleče. Čeprav je nekoč mislila, da mora biti nekaj strašnega iti docela pripravljen naproti svoji usodi, se ji je zdaj zdelo odrešenje. Boleče je hrepenela priti ven, biti obsojena in oditi nekam, kjer jo bodo sicer gonili kakor žival, toda bo čutila ob sebi zelenje in videla nebo v vsej širjavi.

Bila je pripravljena na vse, vendar se je rahlo zmedla, ko je stopila v majhno dvorano. Sodil je en sam sodnik, mlad človek, in na sedežih za gledavce je bilo komaj deset ljudi. V zmedenosti je mogla ujeti samo Natašo, ki je za spoznanje dvignila glavo.

Ko je sedla, se je oddahnila. Ni mislila na kazeni niti ni poslušala formalnosti, čeprav jih je medlo ujemala.

Silva Miklavc, učiteljica, samska...

Nekdo je drdral besede. Ko je govoril državni toživec, ga je parkrat ošinila z očmi in se čudila, da more nekdo ob malenkosti nanizati toliko besedi.

Od priči je bil navzoč samo Cestnik. Trpko je pomislila na Razpeta in se v istem hipu domislila Nataše. Le počemu je prišla?

Nato je kot mirno porinjena sulica prišel do nje sodnikov glas, če ima še kaj dodati. Odkimala je. Starejši človek, šele zdaj je videla, da so ji dali zagovornika, je govoril o njenem preteklem delu, o pomoči Osvobodilni fronti.

Kakšna neumnost! je pomislila. Le počemu govori o tem, ko je njej sami žal, da je kaj dala?

Vsa ceremonija se ni vlekla dlje kakor eno uro. Vsaj Silvi se je zdelo tako. Vse ji je postalo smešno in brez pomena, kakor naročen cirkus z natančnim programom.

Ko so vsi stali in je stala tudi ona, je sodnik prebral obsodbo. Govoril je počasi, z močnimi poudarki, čeprav so bili čisto brez pomena. Čakala je samo nazadnje, na tisto, kar bo edino važno.

Zdaj.

„Obtoženka Silva Miklavc je spoznana za krivo in obsojena na dve leti težkega prisilnega dela, na izgubo državljskih pravic za isto dobo in na zaplembo celotnega premoženja. Preiskovalni zapor se šteje v kazni.“

Nekdo zadaj je zaploskal, toda nihče ni rekel besede. Pritožiti zoper kazni se ni hotela.

Šele ko je bila spet v celici, se je spomnila, da ji je Nataša pomahala in da ji ni odzdravila.

Počutila se je sproščeno, olajšano. Dve leti torej. To je štiriindvajset mesecev in od teh je treba odšteti štiri. Te je prebila v celici. Sedla je in računalna. Do konca leta je še osem mesecev in nato je celo leto. Za drugo Novo leto bo svobodna.

Zavoljo izgube državljskih pravic se ni gnala. Zadela jo je izguba premoženja. Nenadoma se je spomnila Marijine slikice v okviru. Vrgli jo bodo v smeti. Nekdo bo zdaj odtrgal papir z vrat, obhodil

Logarska dolina

stanovanje, nato bodo pobrali vse do zadnjega. Odšlo bo pohištvo, knjige, raznesli bodo perilo in drobne malenkosti, na katere je bila navezana. Marijina slika ne bo pomenila nikomur nič. Kvečjemu si bo nekdo zaželel okvira. Iztrgal bo sliko iz njega in jo bo prepustil smetem, ki se bodo nabrale, ko bodo pospravljali.

Bilo ji je težko. Po svoje se bo vsa ta hudobija dotaknila tudi nedolžnega, mrtvega otroka. Ničesar ni storil, in vendar ga bo nekdo brez milosti strgal iz preteklosti. Vse bo odšlo, ostala bo samo zavest, da je bila vsa preteklost samo tavanje, beganje, hlastanje za opravičenjem. Vse je bilo odplačevanje osebne krivde, ki jo je posplošila. In posplošila jo je zavoljo napačne presoje časa, zavoljo prihodnosti, o kateri je mislila, da jo bodo napolnili čisti ljudje. Ogojufala je samo sebe.

V čem naj bi prihodnost še imela svojo ceno? Živeti na strlih perutih preteklosti? Neumnost — te peruti je ne bodo dvignile več! Vse je samo onemoglo plahutanje.

Dve leti prisilnega dela! In potem?

Zdaj šele se je z vso zavestjo dotaknila časa. Dve leti je vendarle dolga doba, vsak dan je v tem času tako negotov. Saj se ni bala za življenje, toda prav zdaj, ko ji je ostalo samo golo življenje, je pričel v njenem ponižanem bitju vstajati glad po Viktorju, po njegovi bližini, po njegovi mirni besedi.

Moč v njej je pričela popuščati, ostrina misli se je krhala, v bolečih sunkih se je v grlu nabral jok, ki ga ni mogla več ustaviti.

Naslonila se je na končnico in v trepetu suhih ram je zginjala vsa njena trmasta osebnost.

Sedela sta v mrzli sobi, pogreznjena v molk, kakor da pričakujeta še nekoga. Okna so bila zagrnjena in na zeleni papir na pisalni mizi, poln tintnih madežev, je sijala luč. Velika ura z dolgimi medeninastimi utežmi je tiktakala in nihalo se je v dolgi omarici enakomerno zaganjalo od stene do stene.

„Tega niste dolžni storiti,“ je rekel župnik.

Žalar je napeto gledal v njegov obraz in v široka ramena, ki so se tiščala naslonjača.

„Če si o nečem prepričan, mislim, da moraš prepričanju slediti,“ je rekel Žalar.

Župnik je sklonil glavo in gledal v konice svojih čevljev. Kako čudno sta se zbližala po vsem, kar je bilo med njima. Nekaj ljudi bo ta nori čas vendarle pogljal v razmišljanje.

„Mislim, prijatelj, da je vaše prepričanje poglalo iz dejstva, da so obsodili vašo nevesto. Čutite krivico in zagrenjenost vas je poglala v prepričanje, ki pa nima temelja tam, kjer bi moral biti.“

Žalar ga je začudeno opazoval. Spoznal je resnico njegovih mirnih besedi, in vendar se mu je zdelo, da to novo prepričanje ni zrasklo čez noč.

Župnik je dvignil glavo.

„Nekdo je trdno prepričan, da je komunistična ideja edina zmožna preobraziti svet. Vsa svoja dejanja usmerja v ta namen, žrtvuje se zanj, in ven-

Pesem oblakov

dar veva oba, da bi temu prepričanju ne smel slediti. Vsako prepričanje namreč, ki podira skladje med časom in večnostjo, je zlagano.“

„Moje prepričanje ga ne podira,“ je rekel. „Nasprotno!“

Župnikove oči so postale čisto ozke.

„Skoraj nič ne pomeni, če ne verujete. Če mislite, da bi morali pustiti učiteljsko službo zavoljo tega, ker mislite drugače kakor učite, potem to še ni prepričanje. Je samo znamenje osebne poštenosti. Prepričanje je le, če verujete v duha, ki se ob smrti oprosti telesa in se vrne v božje roke. Morda mislite samo na zlagano preteklost, na mefistovsko zvito zgodovino, ki jo učite, pa ne verujete več vanjo. Za prepričanje to ni dovolj, moj dragi. Samo razočaran političen nasprotnik ste.“

Župnikov glas je bil oster, toda ne zaničljiv. Več je bilo v njem iskrenega sočutja.

„Razočarali smo se mnogi,“ je rekel Žalar potrto.

„To je prva stopnja do iskanja resnice,“ je rekel župnik.

Zdaj sta se gledala, kakor da precenjujeta moči v sebi. Žalar je bil blede, oči so mu vročično sijale preko mize. Zadnji dogodki so mu vzeli ves zamah. Spoznanje, da je v Andi sprožil nekaj, česar ni hotel, mu je boleče približalo Silvo. Zazdelo se mu je, da jo je varal. Ko je bral njeno obsodbo, se mu je zdelo, da je bil njen sodnik tudi on. Nenadoma se je vrnila vsa napuhnjena preteklost in obstal je nazadnje pri njenem poslednjem obisku. Prišla je k njemu, in tega bi ne smel pustiti. Moral bi iti do nje in jo posebej prositi odpuščanja. Tega ni storil. Branila mu je, toda zdaj je prišlo, kar mu je nekoč pisala iz Dobrepolj:

„Ko nama bodo vzeli telo in bo ostala samo še gola duša, ko bova na preteklosti stala kot mirna gledavca in prisluhnili besedam mrtvih ljudi, ki se ne sovražijo več, tedaj bo preteklost jasna in bo beseda odpuščanja brez pomena.“

„Dve leti je dolga doba,“ je rekel nekam odsotno župnik.

Žalar, kakor da ga ni razumel, kakor da še zdaj ne veruje, kar je stalo v časopisu, se ni premaknil, strmел je proti župniku in visel na njegovih ustnicah.

Pri Sv. Tomažu - podružnici fare Šmarje pri Jelšah

„Mislim, da moram učenje pustiti,“ je rekel votlo. „Ne morem je izdajati.“

Hotel se je dvigniti in svojo odločitev podpreti z zamahom roke, toda je takoj sedel nazaj in čudno otrpnil.

„Če učim vse to naprej, potem priznavam, da je bila obsojena po pravici. Če priznavam, da je bila vsa ta zgodovina resnična, in pitam z izdajavci tiste, zavoljo katerih je obsojena, mar je ne obsojam znova?“

S sklenjenimi rokami je butal ob koleno.

Župnik se je scela naslonil nazaj in s prsti gребel po čelu.

„Razumem vas, prijatelj. Kar pravite, je resnično. Toda niste dolžni. Treba je živeti, en sam človek ne more brcati proti ostnu.“

„Ne razumete me. Mar ne vidite, da postajam bedasta lutka, ki govori tisto, kar nekdo brblja za njo? Nekdo ima na prstih niti mojega prepričanja, in ko jih potegne, odpiram usta, kakor hoče on, dvigam roko, kakor hoče on, se premaknem tja, kamor hoče on. Ne prenesem več tega, nisem več človek. Norec sem, ki ve, da je norec.“

Nenadoma je župnik vstal; stopil k oknu in lahko odgrnil zastor.

„Vsak ne more biti junak, gospod Žalar; ne bi prenesel zaslišanj ne butanja po vratih v nočeh.“

Zasukal se je, in Žalar je videl, da je bled in preplašen.

„Tudi jaz nisem junak, prijatelj! Bojim se.“

Kakor prelomljen v pasu se je Žalar zavlekel nazaj v naslonjač in zaprl oči.

„Potem ostane samo eno: lagati naprej, pripenjati gloriolo okoli glav tistim, ki so za to, kar danes imamo, spravili tisoče pod zemljo. Sipajmo prst v mrtva usta, da se katera ne zganejo! Potem ločimo ljudi v dva tropa še mi, kakor delajo oni — v svinje in junake. Morda je tako pravično. Vest zakopljimo, ker je ne potrebujemo, cerkev zaprite, ker lažemo iz dneva dan in ni vredno, da ljudje hodijo vanjo! Počemu? Ustvarimo si nebesa na zemlji in prepustimo neumnosti na oni strani ptičem in norcem, ki se upajo upreti vsej tej nizkotnosti!“

Žalar je stal in tresel se je kakor popaden od ne-

znane bolezni. Župnik je v nemoči dvignil roko, se branil strašnih besedi, ki so padale po sobi kakor bleščeče iskre spod razžarjenega železa. Z neznanosko silo je metal Žalar sulice skoz medlo luč, in ko je sedel nazaj, je s široko odprtimi očmi bolščal v župnika.

Nihalo v omarici je boleče omahovalo, negibno so stale medeninaste uteži in na steni je bila pah-ljačasta senca Žalarjevih prstov. Še vedno je držal roko kvišku.

„Potem je vse neumno, tudi moj kes in moja strašna samota, hlastanje za Silvino dušo in za pokojem, porojenim ob srečanju dveh duš. Saj jih ni in neumno bi bilo, če bi bile. Zagrebejo me lahko brez nje.“

Sele zdaj je spustil roko, da mu je s tleskom padla na držaj.

Župnikove roke so bile sklenjene na prsih, in ko je Žalar ujel solzi na njegovih licih, se je v trenutku zmedel. Rinil je kvišku in se dotaknil župnikovih rok. Velika vijoličasta bula nad zapestno kostjo je pošastno zijala izza talarjevega rokava.

„Oprostite, gospod župnik. Žalil sem vas,“ je rekel krhko. „Nisem hotel; toda razgrel sem se.“

Tedaj je župnik odprl oči. Počasi je dotipal do Žalarjeve roke in jo stisnil.

„Dober človek ste, prijatelj. Tudi jaz sem strašno sam in blagrujem tiste, ki sem jih pokopal. Veliko lepše je na oni strani. Želim si tja.“

Spustil je Žalarjevo roko in segel v talar po robec.

Ujela sta se v moški bolečini in vedela, da sta se odkrila drug drugemu globlje, kakor sta namerala. Žalar je prišel samo po tolažbo zavoljo tega, da bi ubežal sebi. Pa sta nehoté prigrabila do dna, kjer je življenje čisto kakor izvir, ki pravkar privre izpod skale. Zdaj šele sta mogla videti vso umazanijo okrog sebe, umazanijo, ki se je nekako dotikala obeh in sta se je vsak po svoje v strašni nemoči otepala.

„Mislim, da morate odpovedati službo,“ je rekel. „Če ne, boste živčno onemogli in prišli tako daleč, da Silve ne boste nikdar upali poročiti. Branila vam bo lastna krivda, zavest, da niste trpeli z njo in jo zatajili v njeni najhujši uri. Povejte ji to, moj dragi, in okrajšali boste njeno trpljenje.“

Žalar je trepetal, ginjenost mu je zapirala besede.

„Morate se odpovedati učiteljski službi, ker ste prišli do konca. Strašno je lagati, če v laž ne veruješ; zabadati nož v mrtvo truplo, ker tudi drugi tako delajo. Moj Bog, kako strašno nizkotno je vse to!“

„Da,“ je rekel Žalar.

„Ne morete drugače. Z vsako besedo, ki jo boste rekli proti svojemu prepričanju, boste zabodli tudi njo. Tako ji boste šli naproti čistih rok. Vsako trpljenje se nekoč izteče. Toda kako boste živeli, prijatelj? Ogradili vas bodo s trnjevo ograjo.“

„Vedno sem bil kmet,“ je rekel trdno. „Ožbovec potrebuje hlapca kakor nihče v vasi.“

„Dobro je, vrnite se k zemlji! Toda tudi njej so

zmaličili obraz. Prisilne oddaje po nori ceni ubijajo kmete!"

„Vem,“ je rekel. „Toda z zemljo lahko govorim v človeškem jeziku. Ujel bom stari ritem in nihal z njim.“

Zdaj sta si bila blizu, govorila sta z iskrenim kmečkim srcem. Tu so bile njive, glogove seči v pomladnih jutrih, pretkane z bleščečimi rosnimi dragulji, travniki s sočno travo, z modrimi gobčki kaduljnih cvetov in z rožnatim prozornim šipkovim cvetjem na groblji, kamor so ob košnji metali kamenje, ki jim je prihajalo pod koso. Tu je bila zgodnja jutranja zarja z zlatimi sončnimi puščicami, ki so švigale skozi late stogov, zrela polja žit in rdeče, žametne glavice detelje.

„Najčistejša je ostala zemlja ob kmetovi ljubezni,“ je rekel krhko župnik in glas se mu je tresel.

Oba sta globoko dihala in se lovila z očmi, župnik se je poskušal nasmehniti.

„Mislim, da je nama obema odleglo,“ je dejal.

„Vsaka nevihta prevedri ozračje,“ je rekel Žalar.

Vstal je, bilo je pozno. Tudi župnik je vstal, in kakor da sta se domenila: oba sta stala in se gledala.

„Vi mislite, da ne verujem?“ je rekel Žalar.

„Verujete,“ je dejal župnik tiho. „Kdor ve, da je z dušo nekomu blizu, ta veruje. Mislim, da ste našli dušo ob nevesti. Morda je njeno trpljenje prst, ki vam jo je spet pokazal. Zgubili ste jo po poti v tem času kakor mnogi. Mnoge je samo strah, da bi jo dvignili. Toda v vas ni strahu.“

„Hvala, prijatelj!“ je čudno jecnil Žalar. Samo na pol se je obrnil proti vratom, razklano življenje je hlipalo še za nečim.

Z mirnim korakom je stopil župnik do stikala in utrnil luč. In ko sta stala v temi, je župnikov glas šepetal nekje blizu mize:

„Vem, kaj hočete, prijatelj. V temi si bova kakor tujca.“

Sedel je na stol, in ko je slišal udariti ob tla Žalarjeva kolena, je zakopal obraz v dlani in negibno s strahom mislil na milost, nad katero je včasih že skoraj dvomil. Zdelo se mu je, da zdaj žubori s sten kakor nevidna voda in opira tudi njega, samotnega romarja v zdivjanem času.

Ni prižgal luči, ko je odhajal. Brez besed je stopal za njim in mu odprl zadnja vrata. Ko se je zgubil pod vejami sliv, je župnik še stal. Otipal je bulo na roki, in ko je začutil grdo zaraščeno kost, se je domislil, da nekateri trpé več kot on.

Preden je zapahnil vrata, je še enkrat pogledal po temni stezi. Samo Žalarjeve korake je še slišal.

„Hvala ti, Nikodem!“ je rekel na glas. „Boljši si od mene.“

Nato je dvignil glavo in ujel skozi krošnje dreves široko rezino temnega neba, polnega zvezd.

„Če bi teme ne bilo, bi tudi zvezd ne videli.“

Udaril se je s težko roko na prsi in zaklenil vrata.

Nataša je obiskala v ječi Silvo. Pogovorili sta se o Razpetovem samomoru. Silva je povedala: „Mislim, da nisi samo ti kriva. Tudi njega je davila preteklost, ker mu je sedanjost pokazala, da je bila zlagana.“ Nataša pa je povedala: „Tudi njegovi so ga pustili paсти.“

Silva je poslala po Nataši Viktorju pozdrav, napisan na drobnem listu papirja.

Silvo so z drugimi jetnicami vred poslali na delo v taborišče v Teharje.

Vedela je, da bo zdaj njeno življenje viselo med čakanjem in delom. Zelela ga je videti, hrepenela je zagledati ga nekega dne ob mreži, kakor je videvala druge obiske, ki so prihajali. Stali so onstran mreže na ozki poti ob žici. Nekateri po pet minut, nekateri po deset, kakor se je zdelo stražarju. Tostran žice je stala jetnica in besede so zavoljo stražarjeve navzočnosti bile zadržane in stisnjene vase. Vendar bile so.

Čutila je sicer, da od Viktorja terja veliko, toda želji se ni mogla upirati. Za nekaj minut pogovora bo žrtvoval skoraj dva dni. In vendar mora priti. Mora ga videti, ker ji bo potem lažje. Njemu bo morda težje, ko jo bo zagledal tako. Tako revna in smešna je videti v tem razmahanem vojaškem jopiču, ki ga pri delu nosi čez obleko, v teh vojaških čevljih, ki se samo še malo držijo skupaj in niso niti par. Ni smela izbirati. Te so ji zagnali v roke; ko je tiho pripomnila, da nista par, jo je skladiščnik ozmerjal kakor psa. Dovolj so veliki, pa je vseeno, na katero nogo katerega natakne. To je bilo res, toda kako smešna je bila videti, ko se je pogledala pod noge.

Za Dunjo jih je nalašč iskal in izbral najboljše, čeprav je bila poslana v šivalnico. Tam pač ne potrebuje močnih čevljev kakor ona, ki je bila dodeljena za poljsko delo. Davila se je z onemoglo jezo, za katero je vedela, da je brez pomena. Dunja si je pač nabrala znancev že ob svojem zgodnjem prihodu. Edina sreča, da so Dunjo v baraki dali v poseben, pregrajen prostor, kjer so bile kriminalne jetnice. Politične jetnice so bile tostran tenke, lese-ne stene. Vsaj videla je ni.

(Dalje prihodnjič)

Domačija na Dolenjskem

slovinci

po evropi

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Po Veliki noči so spet začeli prihajati sezonski delavci v večjem številu. Rojaki, ki ste že dalj časa v Avstriji, sprejmite jih lepo medse in jim pomagajte čez začetne težave! Obvestite jih tudi o slovenski službi božji, kje je in kdaj. Še bolj je pa, če sporočite njihove naslove izseljenskem duhovniku, da jih on potem pisмено povabi.

Mnogi so preveč menjavali de-

lovna mesta in odhajali naprej v Nemčijo. Na zahtevo gospodarskih ustanov je pristojna oblast sklenila, da ne bo več dajala vizumov za delo tistim, ki so delo v Avstriji zapustili in šli drugam, potem pa so tam morda zboleli ali bili nezadovoljni in bi hoteli priti nazaj. Tudi je kaznivo, izvajljati delavce iz Avstrije drugam. Tistim, ki bi to delali, grozi odvzem vizuma za delo in izgon.

Na cvetno soboto sta se poročila rojaka Štefan Fujs iz Mačkovca in Ivana Karolina Karo iz Sv. Urbana niže Ptuja. Obema želimo božji blagoslov na skupni življenjski poti!

DUNAJ — Vsem bravcem Naše luči na Dunaju in v okolici sporočamo, da bo odslej na Dunaju slovenska maša vsak mesec na tretjo nedeljo ob desetih dopoldne tudi v jezuitski cerkvi v Canisiusgasse, Wien 9. Maša bo v kripti.

Poleg tega je maša vsako nedeljo ob sedmih zvečer v študentovskem domu Korotan, razen v poletnih mesecih (julij, avgust, september).

Na obeh krajih je možnost, da se boste po maši zbrali in se med seboj pogovorili.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — V Spittalu ob Dravi Slovenci še ne bodo izumrli, čeprav bi to nekateri radi videli. 15. marca je bila krščena v župnijski cerkvi Anica

Starmanova, peti otrok mizarja g. Lojzeta Starmana in ge. Majde, roj. Šimanc. Botrovala je gđc. Anica Novak, teta deklčinine matere.

12. aprila pa je bil tudi v župnijski cerkvi krščen Mihael Florjančič, sinko g. Izidorja Florjančiča in ge. Marije, roj. Rajšp. Ne samo oče in mati, tudi 5 bratov in 3 sestre so ga z veseljem sprejeli. Botrovala je ga. Frančiška Fideršek, ki je bila zdaj že 26. otroku krstna botra.

Obema novokrščencema in njunim staršem želimo veliko sreče in zdravja, pa tudi božjega blagoslova in varstva!

V beljaški bolnici je iskala zboljšanja svojemu zdravju ga. Marija Ornik iz Amlacha. Upajmo, da ji bo mala operacija v vratu prinesla popolno okrevanje in zdravje, da bo lahko še veliko dobrega naredila za svojo družino.

belgija

LIEGE — LIMBURG

OBISK MARIBORSKEGA POMOŽNEGA ŠKOFA

Prvo nedeljo v aprilu smo Slovenci v belgijskem Limburgu imeli v svoji sredi mariborskega pomožnega škofa dr. V. Grmiča.

Skupina rojakov iz Rothwella in Castleforda v severni Angliji.

Skupina Slovencev iz Aberdare v južnem Walesu po slov. maši.

Ob treh popoldne nam je maševal in pridigal v Zwartbergu. Mešani zbor iz Eisdēna in ostalega Limburga je med mašo moogočno prepeval velikonočne pesmi. G. škof je govor navezal na evangelij in berilo in nas opozoril na važnost Gospodove zapovedi ljubezni za življenje sodobnega kristjana.

Po maši smo se zbrali v zasebni dvorani blizu cerkve. Jakoševa gospodična je g. škofa pozdravila z deklamacijo in mu izročila šopek. G. Bernard Žabot ga je pozdravil v imenu vseh Slovencev in mu izročil skromno darilo. Naša šolska mladina je škofa pozdravila z narodnimi pesmimi in zbornima deklamacijama. Mladina je svojo nalogo lepo opravila, a dvorana za take nastope ni bila primerna.

Ob zaključku je spet spregovoril g. škof in izrazil lepe želje za rast slovenske skupnosti v izseljenstvu.

Naše srečanje z mariborskim škofom je bilo zelo kratko, a tem bolj pristrčno. S svojo preprostostjo je visoki gost takoj osvojil srca rojakov. G. škof, hvala za obisk in na svidenje!

Topla zahvala vsem rojakom in rojakinjam, ki so sodelovali pri organizaciji tega srečanja!

V Genku je prestala težko operacijo ga. Jelka Pažek iz Zwartberga. Želimo ji skorajšnje okrevanje.

Po krstu Anice Starmanove v cerkvi v Spittalu ob Dravi.

V Diepenbeeku je umrl starosta Slovencev v Belgiji in verjetno v vsej zapadni Evropi g. Franc Cesar, star 94 let.

Pokojnik se je rodil v Sevnici. Ko je imel 16 let, je odšel na Madžarsko, kjer se je poročil z blago gospo Rozo. Pozneje je 19 let delal v nemških rudnikih. Leta 1923 se je nastanil v Belgiji. Imel je deset otrok. V rudniku je delal 46 let, a v svojem dolgem življenju ni vedel, kaj je bolezen.

Med obema vojnama je bil g. Cesar važna oseba v našem društvenem življenju. Čeprav se nikoli ni vrnil v domovino, je do smrti ostal zaveden Slovenec. Bil je naročnik slovenskih knjig in časopisov. Bil je zaveden katoliški mož. Še pri 80 letih se je vozil s kolesom 12 km daleč k slovenski maši v Waterschei.

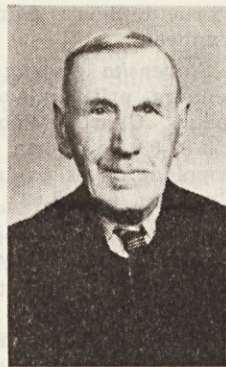
Zaslужil je, da ga Slovenci ohranimo v lepem spominu.

CHARLEROI-MONS. BRUXELLES

17. marca je v Charleroi umrla ga. Marija Derča, por. Jakopin, iz Chatelineau. Podvrgla se je lanskega leta dvema operacijama, pa ji ni bilo več pomoči. Lepo spravljena z Bogom je zatisnila trudne oči. Pokopali smo jo ob večji udeležbi slovenskih rojakov in rojakinj v Chatelineau.

Pokojna ga. Marija se je rodila leta 1913 v Planini. Zapušča sina Alojzija. Njemu naše iskreno sožalje! Ohranili jo bomo v lepem spominu!

V „tednu izseljenca“ v Charle-

Pokojni
Franc
Cesar

roi so na folklornem večeru 20. marca nastopili tudi slovenski pevski zbor Jadran in kulturno-zabavni ansambel Veseli bratci. Slovesnost se je vršila v Palais des Beaux Arts. Naši so želi lep uspeh. Navdušeno ploskanje občinstva je dokazovalo, kako lep vtis je nanj napravila naša skupina, zlasti še, ker sta bili dve Slovenki v narodnih nošah z avbami na glavi.

Isto so ponovili 22. marca v Namur.

Res lepo so predstavili slovenski narod pred belgijskim občinstvom.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli sv. Vincencija Pavelskega,

Družina Furlan v Dijonu

95 rue de Sevres, Paris 6°, métro: Vanneau.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°; métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa telefonirati g. Cretniku, 636-80-68.

Poročili so se: Boris Ferjančič iz Goč pri Vipavi in Amalija Gonzalez s Kanarskih otokov. Anton Bubnič iz Poljan na Primorskem, sedaj bivajoč v Kanadi, in Velika Kuzmanoska, po rodu iz Makedonije.

Krščena sta bila David Bogdan Jevšek in Borut Šabec.

LOIRET

V Chilleurs-aux-Bois sta si 4. aprila pred oltarjem *obljubila* zvestobo Jean Claude Kološa in Magda Pal, isti dan v Sugy pa Gizela Petrovič in Jean Pierre Roberts.

Skupno *SLOVENSKO ROMANJE V LURD* bo od 6. do 11. julija.

PAS-DE-CALAIS

Veliki teden in Veilka noč sta za nami. Lepo smo te dni doživljali skrivnosti našega odrešenja in velike božje ljubezni do nas. Obilna udeležba pri obredih Velikega tedna in pri zakramentih je pokazala, kako znamo ceniti zaklade milosti, pridobljene za ceno Kristusove žrtve.

Ob velikonočni obnovi v Versaillesu na cvetno nedeljo.

Mesec *majnik* nas vabi k šmarnicam in poglobljenemu češčenju Matere božje.

10. maja bo v dvorani Mlinar *materinska proslava in 40-letnica* obstoja Bratovščina živega rožnega venca. Proslava se začne ob 4. uri popoldne. Gostujejo igralci iz Pariza z veseloigro Trojčki.

V nedeljo, 31. maja, bo *prvo sv. obhajilo in procesija* sv. Rešnjega Telesa v Lievinu, v cerkvi Naše lurske Gospe. Začetek ob 10. uri dopoldne.

Od 15. do 24. junija bo *romanje v Rim* h kanonizaciji bl. Nikolaja Tavelića. (Cena 600 Fr.)

Od 1. do 12. julija bo *romanje v Lurd* ob priliki vseslovenskega romanja pod vodstvom ljubljanskega metropolita dr. Jožefa Pogachnika. (Cena 250 Fr.)

Krstna voda je obilila v Mericourt-Mines Erika Znidaršiča in Davida Krzyzelewskiego, v Bruay-en-Artois pa Korino Kubiak. Srečnim staršem naše čestitke! Otroke naj spremlja Gospod s svojo milostjo.

V Lievinu sta prejela zakrament sv. zakona Marija Helena Valetič in Alain Pascal Richeburg, v Bruay-en-Artois pa Jeanne Claude Lejeune in Marija Teresija Warlinski. Mnogo sreče in blagoslova!

1. marca je po daljši zahrbtni bolezni *dotrpela* ga. Frančiška Kopač, roj. Jere. Pokojnica je bila rojena pred 53 leti v Zagorju ob Savi, v družini Andreja in Frančiške Jere. Pred 46 leti je prišla s starši v Francijo, kjer se je šolala in tako pripravila za bo-

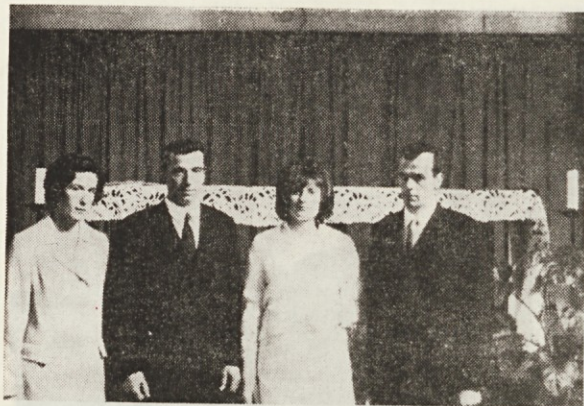

Pokojna
Jožefa
Pfeiffer

dočnost. Poleg staršev in brata zapušča še sina in hčerko. Pogreb na vzhodno pokopališče v Lensu je pokazal, kako so jo domačini in rojaki visoko cenili. Naj se spočije v Gospodu! Žalujočim naše sožalje!

V Henin-Lietard je precej nenadoma *preminila* 65-letna ga. Jožefa Pfeiffer, roj. Kunšek. Gospod jo je poklical na praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca. Rojena je bila v Zabukovju pri Sevnici ob Savi. Pred 31 leti sta s soprogom Karlom in družino prispela v Francijo; najprej v Kreutzwald, nato pa v Pas-de-Calais — v Dourges, kjer ji je leta 1941 po komaj dveletnem bivanju mož umrl. Za tri nepreiskrbljene otroke se je morala mučiti in delati. Na Veliko soboto smo jo ob obilni udeležbi spremili v Dourgesu k večnemu

Poroka Jožefa Pečnjaka in Štefanije Zaletelj iz Villers-Cotterets (Aisne).

počitku. Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

VZHODNA LOTARINGIJA

Že dolgo nismo tako težko pričakovali pomladi kot letošnje leto. Dolgotrajno slabo vreme je položilo veliko naših rojakov na bolniško posteljo in v grob.

16. marca je nepričakovano umrla dobra mati svoje družine in slovenskih duhovnikov Marija Plahuta, stara 72 let, stanujoča v Habsterdicku. Dolgo let je bila bolna. Vso tolažbo je iskala pri Materi božji z Brezij in njenem Sinu pri sveti maši in obhajilu. Cerkevno je bila pokopana v Stiring-Wendel. — Stregla je duhovnikom, molila veliko za otroke in za svojega rajnega moža.

4. aprila ji je sledila tudi dobra mati Justina Bizjak, roj. Volarič, rojena 26. sept. 1892 na Idrijskem. Kot mati 7 otrok je prišla v Francijo iz Gladbecka. V Franciji je živela od 1924. leta v delu za svojo družino. Ohranila je svojo vero kljub propagandi drugih ver. Pri pogrebni maši je bilo tako lepo, ko je družina preljela obhajilo za svojo mater. Izredno velika udeležba je dokazala, da je bila pokojnica zelo priljubljena in spoštovana. Društvo Jadran se je poslovalo na grobu z lepim vencem in pesmijo.

27. marca je umrla v bolnici Hochwald vdova Julijana Demšar, roj. Pirc, stara 68 let. Ko je svoje otroke vzgojila, je privzela v družino sirote, za katere je skrbela kot prava mati. Pokopana je bila na Velikonočni ponedeljek s sveto mašo na Hochwaldu.

Vsem rajnim želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa še enkrat izražamo naše sožalje!

Veliko noč smo kljub zelo slabemu vremenu praznovali zelo lepo. Tudi iz zelo oddaljenih krajev so prihiteli naši rojaki, popolnoma napolnili cerkev, skoro brez izjeme prejeli med slovesno sveto mašo obhajilo, cerkveni zbor pa je z lepim petjem vso proslavo zelo olepšal. Vsem: najlepša zahvala!

Tudi po kolonijah smo velikonočne praznike praznovali zelo lepo. Zahvaliti se moramo tu še

posebno našemu g. Antonu Dejaku iz Aumetza, ki je z veseljem pomagal pri spovedovanju bolnikov, s pridigami in z veliko prijaznostjo v dnevih Velikega tedna!

V vseh kolonijah in v Merlebachu smo že v praznikih govorili o materi vstalega Zveličarja, Mariji z Brezij v Habsterdicku. Vsako leto nam je 1. majnik praznik obnovitve naše velike ljubezni do Marije, ko prepevamo lepe majniške pesmi Njej na čast.

Cerkveno poroko so sklenili pred slovenskim duhovnikom: Maks Rebič in Ana Bele v Merlebachu, v Forbachu pa Danijela Abram z domačinom Andrejem Schimpfom. Novoporočencem želimo vso srečo!

Naše maše bodo zdaj dva meseca manj obiskane kot navadno: domovina vabi, lepi kraji vabijo; mnogi bodo zopet odhiteli na počitnice. V tem času bomo skušali pridobiti vse, ki ostanejo doma, da posnemajo drugoverce, ki plačajo nedeljo za nedeljo avto-bus, ki jih pripelje k njihovi službi božji v Merlebach. Storite tudi Vi tako! Ako je le malo udeležbe pri sv. maši v kolonijah, pa prihitite od vseh strani k službi božji v Merlebach, Hospice Ste Elisabeth, kjer je vsako nedeljo brez izjeme naša služba božja ob 10. uri! Tu boste zvedeli vse važne novice za Vas in vaše družine!

Z zahvalo za vse sodelovanje do zdaj Vam voščim prav vesele počitnice

Vaš Stanko iz Merlebacha.

MULHOUSE

Na tretjo majniško nedeljo (binkoštno) se bomo Slovenci iz okolice Mulhouse zopet zbrali v kapelici Notre Dame du Chene kot lansko leto. Zopet bo prišel maševati izseljenski duhovnik iz Aumetza. Ob 3 popoldne bo maša, pred mašo pa prilika za spoved. Pridite v velikem številu in pripeljite še druge, morda nove. Ker je maj, se bomo priporočali tudi Mariji z litanijami. Po maši pa se bomo veselo pogovorili pred kapelico in v gostilni.

NICA

V Nici živimo bolj ali manj brez posebno velikih dogodkov. Naši ljudje so marljivi, delavni, skrbni.

Celikova dva na Contes sta se že preselila v novo vilo, ki sta jo seveda sama zgradila.

Družina Škrljevega Franceta je vsa srečna, ker biva prav tako v svoji hiši, zgrajeni z lastnimi žulji.

Koliko sreče je v domu Ferjančičevega Vinka in gospe Marije! S pomočjo hčerke Andrejke jim daje Bog blagoslov, saj sta mu tako vdana.

Bizjakovi in Rasporjevi so že tudi kupili zemljišče za svoj bodoči dom.

Posebej se je izkazal Caunarjev Metod. Ko je imel zemljišče, je v hrib napeljal motorno vzpenjačo, s katero je dovažal material za danes že dokončano hišo. Bravo, Metod! Dobi si zvesto nvesto, da ji boš mogel reči: „Glej,

Velikonočno kosilo služben-cov in uprave hotela Bled v Rimu.

dom sem nama že pripravil!" To mu še manjka.

Kedičevi so storili drugače: lepo vilo so prodali in se nato preselili v Slovenijo.

O drugih drugič.

Prihod *Novega leta* smo čakali v dvorani pri Saint Barthelemy. Ni manjkalo ne jedače ne pijače in tudi plesa ne.

Naši verniki vedo prav dobro, da je treba krščansko tudi živeti in prihajati k službi božji, ne le nositi krščansko ime. K temu nas lepo navaja naš slovenski župnik. Kaj nam še manjka? Nič, prav nič.

Se en *poziv*: javite se takoj, pa res takoj vsi tisti, ki boste šli v začetku julija v Lurd. Pater Jakob stalno sprejema prijave. Skupno romanje vseh Slovencev bo pomenilo tudi za Slovence v Nici posebno veselje.

italija

RIM — Za praznike gre vedno veliko „Rimljanov“ na počitnice, zato smo se spomnili *Velike noči* že na praznik sv. Jožefa s skupno mašo. Po maši pa je igrala skupina društva Slomšek priredila igro Drevesa umirajo stojé. Igravcem smo hvaležni za trud, ki so ga vložili v igro.

Pri krstu Manuele Avpič v Berlinu

P. Roman Žužek SJ je 21. marca branil *disertacijo* iz vzhodnega bogoslovja na gregorijanski univerzi. Gospodu iskreno čestitamo!

CAPUA — Čeprav je le malo Slovencev ostalo po italijanskih taboriščih, smo imeli na *Cvetno nedeljo* v taborišču Capua pri Neaplju slovensko mašo z vsemi obredi te nedelje. Pri procesiji z oljkami so peli hrvatske in albanske pesmi, ker je Slovencev le premalo. Prihodnja maša bo v juniju.

MILAN — Kot smo že zadnjič poročali, smo imeli na *Veliko noč* mašo v cerkvi pri baziliki sv. Ambroža. Bilo nas je toliko kot zadnjič, bilo pa je mnogo novih obrazov. Prihodnjo mašo bomo imeli na prvo nedeljo v maju, t. j. 3. maja, ob 5: uri popoldne: Šmarnice bomo imeli pol ure prej. Peli bomo litanije Matere božje.

nemčija

BERLIN

Tudi mi smo vzeli *postni čas* zares. V naši skupnosti nismo plesali.

Nekateri so to resno cerkveno dobo izrabili in uredili svojo preteklost pred Bogom. Vabi pa On vse, torej...

Vendar tudi postni čas ni bil čisto brez veselja: g. Vili Rebernak in Ana Škafar sta prišla pred oltar, potem pa praznovala v

okrogu povabljenih pravo prekmursko ohcet. Celo g. župnik je postal nekaj svat, z vsemj dolžnostmi in pravicami, ki mu pripadajo — upajmo, da v zadovoljstvo vseh in njega samega.

Upajmo, da nas g. Janez ne bo nikdar več zapustil za *praznike* kot letos za *Veliko noč*. Čeprav gredo mnogi domov, ga mi, ki ostanemo tu, tem bolj potrebujemo.

HAMBURG

Hamburg, pristaniško mesto v severni Nemčiji je znano po tem, da so se tja že pred desetletji izseljevali naši ljudje. Pesnik Oton Župančič je o tem zapel v Dumi.

Že nekaj let so skušali Slovenci v tem mestu uresničiti željo, da bi se kdaj pa kdaj zbrali in se po domače pogovorili. V neki meri se je ta želja uresničila ob *poroki* Rafaela Šuštaršiča in Marije Košak. To srečanje naših ljudi ni bilo brez zasluge g. Alojza Capudra.

BADEN

V Lottstettenu je bil krščen Martin, prvorojenec Martina Malenška in Terezije, roj. Travnik. V družini Cirila Vrabla in Anice Kmetec so krstili že tretjega otroka. Malega Vilija so prinesli h krstnemu kamnu v Schutterwaldu pri Offenburgu.

Zaradi znanih razmer v domovini je vedno več otrok, ki niso krščeni. Tako vedno znova doživimo, da prosijo za zakrament sv. krsta že večji otroci in tudi

Para od desne: Rafael Šuštaršič in Marija Košak ter Leopold Kavšek in Anica Dimič. Priči: Alojzij Capuder in Filip Kavšek.

odrasli. Po eni strani je v tem celo neka prednost: prizadeti se more lepo pripraviti na zakrament in sam izpovedati vero ter narediti krstne obljube. V Neckarelzu je bila tako sprejeta v Kristusovo Cerkev dvanajstletna Vesna Škerlak, ki je naslednji dan, na belo nedeljo, prejela tudi prvo sv. obhajilo.

Naš ribniški rojak Franc Košmerlj iz Podklanca pri Sodražici je v Eppenheimu pri Heidelbergu sklenil *zakonsko zvezo* z Anico Barun iz Lusniča. Bog jima daj srečo!

HESSEN

Na velikonočni ponedeljek je bil v farni cerkvi sv. Elizabete v Frankfurtu *krščen* Robert Polajžer, sin Viljema in Dragice Rober. V Walldorfu pri Frankfurtu pa je bila krščena Nataša Žgajnar, druga hčerkica Jožeta in Milenke Skvarča. —

Bog daj, da bi vsi naši krščenci rasli v starosti in milosti!

WÜRTTEMBERG

Pomlad je prinesla našim družinam več novorojenčkov. Tako *smo* krstili v Esslingenu Martino Jerebic, hčerkico Ivana in Marije, ter Kocelj Andrejo, hčerkico Rudolfa in Marije. V Aalenu sta dobila Kraner Mirko in Anica sinka, ki sta ga dala krstiti na ime Robert. V Oberstenfeldu je bil krščen Robert Kovač, sin Janeza in Marinke, roj. Škedej, sta-

nujočih v Schwaikheimu pri Waiblingenu. — Čestitamo!

Tudi porok to pot ni manjkalo. V Faurndau sta šla pred oltar Albin Sval iz Brežic in Ana Juratovac iz Novega sela; v Aichu Valter Polančič iz Limbuša in Doroteja Wek iz Maribora; v Hedelfingenu Rudolf Kocelj iz Zirov in Marija Kalan, rojena v Ljubljani; v Scharnhausenu Vid Kočar in Ivanka Juhant, oba iz Komende pri Kamniku; v Esslingenu Ivan Glavica iz Bednjice in Ana Vrčec iz Rake; v Stuttgartu pa Jožef Skušek iz Mokronoga in Frančiška Murgelj iz Ljubnega. — Tople čestitke!

Kljub temu, da jih je za praznike *precej* šlo domov, je na *Veliko noč* udeležba pri slovenski maši v Stuttgartu presegla naše pričakovanje. A kar je bilo najlepše, je, da jih je pred mašo toliko prišlo k spovedi in potem prejelo sv. obhajilo. Le da bi bilo to še kdaj, čeprav v nekoliko manjši meri, tudi skozi leto in ne šele zopet za prihodnjo Veliko noč ali za prihodnji Božič.

V Winterbach je prinesla pomlad žalost družini Malgaj Cirila in Marije. Na posledicah vnetja možganske mreže jima je 20. marca *umrl* osemletni sin Manfred. Še dva dni prej je bil v šoli ves nasmejan in čil v igri z otroki 2. razreda in nihče si ni mislil, da mu bo tako hitro življenje usahnilo. Nenadna smrt pridnega dečka je Malgajeve starše in obe sestrnici težko priza-

Na skupno življenjsko pot sta se podala Jožica Pihler in Herbert Helmut Weiss po poročni maši v Oberhausen-Sterkrade.

dela, saj so stavili v Manfreda veliko upanja, ker je bil nadarjen in je v šoli lepo kazal. Bog pa je drugače ukrenil in treba se je vdati v voljo Njega, ki je Gospodar življenja. — Malgajevi družini naše iskreno sožalje!

Za Lurd je bilo tudi to pot veliko zanimanja. *Skioptično predavanje* o tej svetovno znani božji poti je bilo na programu v Göppingenu in v Ravensburgu.

Po slovenski maši v Wipperfürthu je vel ledeno mrzel veter; zato so se navzoči na povabilo „fotografa“ brez obotavljanja „stisnili“ v zatišje.

V Wipperfürthu je bila krščena Natalija, hči Janeza Gale in Sonje roj. Valentin.

Povsod so rojaki z zanimanjem sledili slikam in razlagi.

Skioptičnemu predavanju o Slovencih v Argentini smo v marcu sledili v Unterkochenu, Göppingenu in Esslingenu. Kot smo že omenili v prejšnjem poročilu, smo zopet znova občudovali podjetnost in kulturno zavzetost naših rojakov v Južni Ameriki.

BAVARSKA

Zanimiva je bila *debatna ura* v marcu s temo: Če je Bog res neskončno dober, zakaj je potem toliko trpljenja na svetu? Udeležba je bila zelo lepa, razgovor živahen. Debato je vodil p. Janez Sodja.

V marcu smo tudi gledali *skioptično predavanje* o „Oktoberfestu“ in o Martinu Krpanu.

Pred Cvetno nedeljo smo imeli v Münchnu v cerkvi, kjer se vsako nedeljo zbiramo, *molitveno uro*. Laiki sami so brali poročilo o Kristusovem trpljenju in smrti, molili rožni venec in peli postne pesmi. Udeležba je bila lepa in vsakdo se je lahko namolil in napel, da je zares občutil versko doživetje.

V aprilu smo imeli že *pevsko vajo*, kjer smo ponovili velikonočne in šmarnične pesmi.

V Münchnu sta bila *krščena* Franci Kelc, sin Franca in Anice, roj. Poberaj, in Jasna Cvetko, hčerka Jožefa in Marije, roj. Zadnik, v Unterhaunstadtu pri

Ingolstadtu pa Dušan Aleksander Maršič, sin Silva in Ivanke, roj. Pavlič. Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro v življenju!

Poročila sta se Franc Kelc iz Paradiža in Anica Poberaj iz Pravutine. Čestitamo!

nizozemska

MARIBORSKI POMOŽNI ŠKOF MED SLOVENCIMA NA NIZOZEMSKEM

Prvo nedeljo v aprilu nas je obiskal mariborski pomožni škof dr. V. Grmič. Pričakali smo ga v šoli na Adenauerlaan v Nieuw Einde, kjer nam je maševal in pridigal. „Zvon“ je za to priložnost pel Tomčevo slovensko mašo.

Po maši je bila kratka prireditve v pozdrav slovenskemu škofu. Toplo so nas presenetili rojaki iz Lindenheuvela, ki so po dolgih letih spet nastopili in nam pod vodstvom g. Stanka Reberška zapeli tri narodne pesmi. Želi so navdušeno odobravanje. Le tako naprej! Ga. Marta Handler-Schiffelers v narodni noši je g. škofu izročila lepo darilo v spomin na Slovence v Holandiji. „Zvon“ in Slovenska folklorna plesna skupina sta ponovno opravičila ugled, ki ga uživata že dolgo. Bilo je kratko, a zelo priščno.

V zaključnem govoru je g. škof izrazil zadovoljstvo nad tako lepim srečanjem z rojaki v tujini.

Kolikor je čas dopuščal, smo še posedeli v domačem razgovoru ob čaši piva in slovenski pesmi.

Priprave za to srečanje je vodil g. Franc Jančič. Njemu in vsem sodelavcem iskrena hvala!

G. škofu se za obisk toplo zahvaljujemo in kličemo: Na svidenje!

Novi odbori — „Zvon“ si je za tekoče leto izbral sledeči odbor: G. Franc Jančič, predsednik; g. Franc Drenovec, tajnik, g. Rudi Garaj, blagajnik.

Odbor Društva sv. Barbare v Heerlerheide letos sestavljajo naslednji možje: g. Franc Grilc, predsednik, g. Oto Janusch, podpredsednik, g. Franc Grošelj, tajnik; g. Janko Deželak, drugi tajnik; g. Štefan Povh, blagajnik; nadzornika sta g. Franc Domevšček in g. Anton Kozole. Za posamezna področja so odgovorni sledeči možje: g. Gril in g. Domevšček za Heerlerheide, g. Deželak in g. Vetrnik za Brunssum, g. Garaj in g. Kozole za Heksenberg, g. J. Robek za Renemig-Beersdal, g. Jančič in g. Janusch za Eygelshoven.

K zelo pametni rešitvi naših skupnostnih problemov iskreno čestitamo in želimo obilne uspehe! Pokojna g. Toni Robek in g. Miha Železnik sta prav gotovo vesela zrelosti naših javnih delavcev.

Pri krstu Kotnikove Klavdije v Knittlingenu v Nemčiji. Botrstvo sta prevzela Podjavoršek Albert in Katica iz Esslingena. Na slavu je bilo kar sedem otrok iz obeh družin. Kotnikovi imajo tri, Podjavorškovi pa štiri. Takih posnetkov je res malo!

Kogler Mirko iz Biša in Rozalija iz Pince-Marofa na poročni dan v Nemčiji. Od takrat je poteklo eno leto. Medtem sta dobila hčerkico Suziko, ki jo imata zelo rada. Za novi dom sta izbrala Göppingen.

Odbor Društva sv. Barbare v Lindenheuvelu letos sestavljajo sledeči možje: g. J. Kropivšek, predsednik; g. S. Hanssen, podpredsednik; g. St. Kropivšek, blagajnik, g. A. Muha, drugi blagajnik; g. St. Reberšek, tajnik; g. S. Hanssen, drugi tajnik; g. A. Reberšek in g. A. Kropivšek, nadzornika; zastavonoša je g. A. Muha.

Toplo čestitamo in želimo bogatih uspehov v delu za našo skupnost!

Rojaki, ki želijo potovati v domovino v skupnem vagonu, se morajo prijaviti do 10. junija. Potujemo 8. julija. Franc Gril, Kamp straat 154, Heerlerheide, L.

Materinski dan bo 24. maja v Nieuw Einde ob 16. uri. Vabljeni!

Šmarnice bomo imeli kot lani. Zadnjo nedeljo v maju bo za ključna majniška pobožnost na Sittarderweg v Heerlenu. Vsi toplo vabljeni!

švedska

Krstov in porok tokrat ni bilo, vsaj ne takih, za katere bi poročevavec do danes zvedel.

Velikonočni prazniki so mimo. Z razliko od prejšnjih let je bil slovenski duhovnik za praznike v Västerasu in Örebro, ker sta bila v Malmö in v Göteborgu hr-

Odhod v planine! Appenzellerji ženejo krave na planine. Spreдай generalni kravji štab!

vatska gospoda in so tako imeli tudi Slovenci priliko za prejem zakramentov.

V Landskroni so priredili 4. aprila prvi slovenski kulturni večer. Ker je bil ta, ki poroča, medtem na potovanju, ne ve, kako je bilo. Upa pa, da je bil uspeh popoln. Bomo drugič poročali več.

V Folketshus v Asmondstorp pri Landskroni je skoro vsak mesec slovenska veselica. Ker nimam s seboj programa, ga ne morem objaviti, ga bom pa v prihodnji „Naši luči“ za celo leto.

Sliši se, da tudi v Malmö in v Göteborgu pripravljajo veselice. Prav je tako. Po dolgi zimi se je treba malo razgibati!

Čeprav tukaj na Švedskem nimamo nikjer šmarnic, vendar je prav, če jih napravite doma po družinah. Ob večerih, ko ste vsi doma, molite rožni venec ali pojte lavretanske litanije ali pa berite kaj o Materi božji iz kake knjige ali šmarnic, če jih imate.

švica

V Churu so 1. januarja ustanovili „misije“ za razne narode, tako tudi za nas Slovence. Novo ustanovljena slovenska misija obsega področje Züricha. Dušni pastir je s tem imenovanjem prejel vse pravice, ki jih imajo župniki. Sedež misije ostane v Zürichu na SeebacherstraÙe 15. S 1. majem dobi Kapuzinerheim novo telefonsko številko, zato kličite številko 051-50 24 22,

kadar želite govoriti s slovenskim duhovnikom. Ne kličite pa v poznih nočnih urah, če ni nujno.

Za binkoštno praznike priredimo romanje v Rim, kakor je bilo to že lanski sklenjeno. Romanje priredi misija in vse prijave in pojasnila prejmete tam. Potujemo z vlakom, da pridobimo na času in da ne izgubite delovnih dni. Odhod bo z glavnega kolodvora v Zürichu 15. maja ob 19. uri. Vrnemo se 18. maja ob 23.17 uri. Vsak, ki se je prijavil, dobi pojasnila in program po pošti.

V Meilenu am See je bil krščen Daniel Kus, sin Stanka in Marije, roj. Širok, v Appenzellu pa prvorojenec Roman Mlakar, sin Štefana in Marjane, roj. Manfreda. V Zürichu sta bila krščena Boštjan Mušič in Franci Krivec.

Tudi smrt ne prizanaša našim rojakom. Že več let se je moral od časa do časa zateči v bolnico zaradi pljučne bolezni Edi Sešek. Od jeseni naprej je največ preživel v bolnici srčna kap. Umrl je 18. marca, star 42 let. Pogreb je bil z mašo v Onexu/GE. Sve-ta maša in pogreb sta bila v slovenskem jeziku. Iz Device Marije v Polju pri Ljubljani, kjer je pokojni bil rojen, so prišli na pogreb njegova mama, brat in sva-kinja ter lepo število prijateljev. Naj počiva v miru!

Moderna cerkev Bruderklausen v Bernu. V kripti te cerkve imamo Slovenci mašo, kadar pride pater Fidelis k nam.

Na koncu vasi so postavili znamenje, lepo vitko znamenje. V njem stoji kip: Marija tišči Jezuščka k sebi in gleda proti vasi.

Mama je vzela Metko v naročje in odšla k znamenju. Janko je pritekel za njima. Med potjo je nabral nekaj rož, da jih bo dal Mariji.

„Da bo oče delo imel,“ je prosila mama, „pa da bosta otroka zdrava in pridna!“

„Plidna,“ je ponavljala Metka v maminem naročju in stegovala desnico proti Jezuščku v Marijinem naročju.

„Pa da mi ne bo sosedov Miha več frnikol kradel, pa da bom fračo spet našel, pa da bi bile kmalu počitnice,“ je prosil Janko tako po tihem, da ga mama ni slišala.

Tako so vsak po svoje molili. In Marija v znamenju je bila vesela zaupne molitve. Tudi Janko ni zamerala.

naša lučka

hvaležni medved

GORI NEKJE V GORAH, NE VE SE VEČ, ALI JE BILO PRIMACIGOJU ALI NARAVNIKU. JE ŠIVALA GOSPODINJA V SENCİ POD DREVEŠOM IN ZIBALA OTROKA.

NAENKRAT PRILOMASTI — PA PREJ NI NIČESAR OPAZILA — MEDVED IN JI MOLITACO, V KATERI JE TIČAL VELIK, DEBEL TRN. ŽENA SE JE PRESTRAŠILA. A MEDVED LE MILO IN POHLEVNO GORDNJA. ZATO SE ŽENA OJUNAČI IN MU IZDERE TRN IZ TACE. MRCINA GRDA PA ZVRNE ZIBEL, JO POBAŠE IN ODIDE.

ČEZ NEKAJ ČASA PA JI ZOPET PRINESE ZIBEL, NAPOLNJENO S SLADKIMI HRUŠKAMI.

narobe svet

Otroci nekega mesta so rekli некоč svojim staršem:

„Dosti nam je tega! Zmeraj plešemo samo tako, kakor nam vi žvižgate. Odslej bo drugače. Zdaj boste za spremembo plesali starši, kakor bomo žvižgali otroci!“

Tistega dne so otroci že poskakali iz postelj, čeprav bi bili radi še poležavali, postavili so se pred postelje staršev in jim klicali:

„Ven izpod odej, dovolj je bilo spanja! Na noge!“

Starši so zaspano in preplašeno dvignili glave z blazin in rekli otrokom:

„Kaj vas je pa pičilo navsezgodaj? Kaj vam je šinilo v glavo?“

Otroci so odgovorili:

„Danes se je svet obrnil in starši morajo početi, kar velevalo otroci. Tako smo sklenili otroci!“

„No ja,“ so menili starši, „česte tako sklenili, pa naj bo po vaše. Saj ne bo dolgo, ko boste sprevideli, da to niso mačje solze, obračati svet na glavo.“

Tako so starši ubogali otroke in zlezli iz postelj, nakar so jim otroci veleli:

„Umijte si obraze! Osnažite si nohte! Počešite se! Izpijte vsak svojo žlico ribjega olja!“

Starši so storili vse, kar so jim veleli otroci, potem pa so rekli:

„Skuhajte nam kavo, pa lepo bela naj bo in s smetano!“

„Uh!“ so rekli otroci, „to je pa že preneumno, da bi vam morali kuhati zajtrk!“

Rajši so odprli shrambo in natočili malinovca. Starši, ki jim tak zajtrk ni bil po volji, so ostali praznih želodcev. Mislili pa so si: „Kakšen dan bomo že vzdržali, in so vzeli v roke časopise.“

„Pometite stopnice!“ so rekli otrokom. „Posteljite postelje, obrišite pohištvo in zalijte cvetje!“

„Še na misel nam ne pride,“ so rekli otroci in prevrnili celo koše s smetmi, da je bilo zares vse narobe.

Boter jež

Boter jež,
kam pa greš?

Hitro, urno se obrni —
za pečjo so ščurki črni!
Jež se smeje na vsa usta,
ščurke črne brž pohrusta.
Ni črnuhov več pri hiši,
ježek spravi se nad miši.
Mačka piha nanj od jeze
— ježek pod bodice zleze...
Mačka, zdaj
pa ga daj!

Danilo Gorinšek

krompir. Nekaj otrok, ki so bili nekoliko mehkejšega srca, je položilo zraven vsaj še kosček kruha. In čez vse to so nasulj soli, popra in paprike, potem pa veleli staršem:

„Zdaj pa jejte!“

Starši so si spet mislili: „En dan bomo že vzdržali.“ Odrinili so krožnike, legli na divane in vzeli v roke časopise.

„Pomijte posodo!“ so rekli starši. „Zlikajte perilo in ga zakrpajte, očedite vrt plevela in pospravite klet!“ Doma so ostali samo starši, ki so imeli majhne otroke, drugi so se oblekli v nedeljske obleke in si privoščili prijeten sprehod.

Otroci, ki vseh teh opravkov niso bili vajeni, so utrujeni pocpali v nepostlane postelje — seveda kar oblečeni in obuti — in vsi pri priči pozaspali.

Ko so se starši zvečer vrnili domov, je bilo vse tiho, samo tu in tam je bevskal kak pes ali mi-javkala lačna mačka. Vrtovi so bili kajpak neopleti in ko so starši odprli vrata, sta jim udarila v nos prah in dim, da so komaj prepoznali svoja stanovanja.

Pustili so otroke, naj spe, pri-jeli za metle, počedili stopnice in sobe, jih prezračili, zalili cvetje, pospravili kuhinje in postavili na štedilnike lonce z juho. Ko je začela juha vreti in se oglašati s svojo melodijo, so se otroci prebudili in se začeli radovedno razgledovati. In ko so zagledali starše, kako se zadovoljno in umirjeno sučejo po stanovanju, jim je postalo lahko, kot da bi jim padli s srca težki kamni.

„Oh, kako je to lepo,“ so rekli, „da svet ni več narobe, ampak stoji spet na nogah!“

Otroci so si morali naslednjega dne pač spet dovoliti, da so jih starši opominjali:

„Umij si obraz, osnaži si nohte, počesi se, pij ribje olje, ne naslanjaj se na komolce, pojdi v kot, vošči dober dan, vošči lahko noč!“

Jella Lepman

igrajmo se!

● Najprej „naredimo“ velikane in sicer tako, da en otrok sede za vrat drugemu. Lahko še oba otroka, ki sestavljata velikana, zavijemo v rjuho in denemo vrhnjemu v roke dolgo palico. Potem se začne tek velikanov. Teči morajo do določenega mesta in nazaj. Zmaga velikan, ki prvi pri-teče do izhodišča.

● Tank iz dveh tekmo-vavcev naredimo tako, da se prvi vleže na hrbet in dvigne stegnjene noge, drugi se pa postavi nad njega tako, da ima noge ob obeh straneh glave prvega, obraz pa skloni med stopala leže-čega. Oba se primeta za meča. Stoječi naredi pre-val, za njim ga naredi tisti, ki je prej ležal, in tako na-prej. Več tankov lahko tek-muje med seboj do določe-nega znamenja.

Oče sinu: „Kaj pa pravi učiteljica sedaj, ko ti jaz delam naloge?“

Sin: „Da sem vsak dan bolj neumen.“

„Ali sta se vaša soseda že pobotala?“

„Že.“

„Iz česa to sklemate?“

„Ker ona spet bere, kar on napiše, on pa pojé, kar ona skuha.“

„Z ženo imava urejeno ne le, kaj bo kdo naredil, ampak tudi, kaj bo kdo prej naredil.“

„Na primer?“

„Jaz grem zvečer prej spat, ona pa zjutraj prej vstane.“

„Natakar, temu golažu pa precej manjka, da bi bil golaž.“

„Ne bo držalo, saj sem vanj vse zmetal, kar je od včera ostalo.“

„Micka, ali me boš imela rada tudi, ko bom daleč od tebe?“

„Čim bolj daleč boš, tem rajši te bom imela.“

Dva norca se srečata.

„Ali znaš govoriti nemško?“ vpraša prvi, drugega.

„Ne vem,“ odgovori drugi, „nisem še nikdar poskusil.“

Gospod Žganjar čuti včasih silne želodčne krče. Radiografija pokaže, da ima v želodcu steklenico viskija.

„Rad bi vedel, kako ste jo spravili vase,“ mu pravi zdravnik, „in pa, kako naj jo spravim ven.“

„Ne delajte si skrbi,“ odgovori ta, „poskušajte jo samo odpreti!“

„Gospodična,“ pravi šef uradniki, „ali bi mi lahko povedali, kje je moj svinčnik?“

„Za ušesom ga imate.“

„Za desnim ali za levim?“

Ko se vrne Tonček iz šole, ves navdušen pripoveduje:

smejete se
(če se
vam
zdi)

„Danes sem preprečil, da bi učitelj nasedel Jakčevi šali. Na učiteljev stol je Jakec nastavil risalni žebliček.“

„Lepo od tebe!“ mu pravi oče. „Kako si pa storil?“

„Ko sem videl, da se hoče učitelj uvesti, sem mu spodmaknil stol.“

Na velikem plakatu so bile napisane nagrade za tomobolo:

Prva nagrada: 1.000 dinarjev.

Druga nagrada: 500 dinarjev.

Tretja nagrada: 100 dinarjev.

Četrta nagrada: Silno dragoce-na umetniška slika.

Otrok priteče ves upehan k avtomobilistu, ki pravkar ustavlja avto ob pločniku.

„Brž, gospod, brž!“ mu vpije. „Dajte mi malo bencina! Naša šola gori!“

Janez se vrne domov, potem ko je delal izpit. Oče je radoveden:

„Kakšen je bil kaj profesor, ki te je spraševal?“

„Zelo pobožen,“ odvrne sin.

„Kako to?“

„Na vsak moj odgovor je dvignil oči k nebu in vzkliknil: ‚Moj Bog, moj Bog!‘“

Gospod Kovač je bil na večerji pri prijateljski družini. Na koncu je pogovor nanesele na kajenje.

„Že pred leti,“ je pripovedoval gospod Kovač, „sem nehal kaditi. Sedaj čutim potrebo po cigari le še po dobri večerji.“

Gospodinja mu smehljaše se ponudi škatljo viržink.

„Ne, hvala lepa,“ odvrne gost, „nocoj ne.“

„Psihoanaliza je velika prevara,“ pravi sosed sosedu v baru.

„Kako misliš?“

„Šest mesecev me je zdravil neki psihoanalitik, danes zjutraj mi je pa rekel, da sem zaljubljen v svoj klobuk. Ali si slišal kdaj kaj bolj neumnega?“

„Ta mora biti res prismojen.“

„Jaz bi rekel, da vlada med klobukom in menoj iskreno prijateljstvo, to že, da bi bil pa jaz vanj zaljubljen, to je res nezaslišano.“

Mladi prijateljci se pogovarjata.

„A kako bi ti mogla vse svoje življenje živeti s sedemdeset let starim možkim?“

„Vse svoje življenje ne, vse njegovo pa.“

„Zakaj boste vzdicali širša vrata pri vhodu v urad?“

„Da se ne bodo še naprej zaletavali tisti, ki odhajajo prezgodaj iz službe, v tiste, ki prihajajo prepozno v službo.“

„Ta se je pa res strogo držal diete: pisal je same neslane šale.“

„Jaz sem bil menda izredno bister otrok. Ko sem bil star deset mesecev, sem že sam jedel in sam hodil.“

„To naj bi bila bistrost? Mene so pa še pestovali in me hranili, ko sem bil že tri leta star.“

Včasih tudi s pendrekom pišejo zgodovino.

Ce hočeš obračati plašč po vetru, moraš imeti vsaj plašč.

Ko bi ne bilo negativnih pojavov, bi ostali pozitivni tovariši brez dela.

Čim bolj država odмира, tem več imamo državnikov.

Zanamci nas ne bodo sodili po tem, česar nismo naredili.

Tisti, ki se navdušujejo za politiko trde roke, imajo navadno trde glave.

Tovariši, ki so na visokih položajih, ne poznajo vrtoglavice.

KAJ BI SE MORALO ZGODITI V JUGOSLAVIJI, DA BI LJUDJE SPREJELI TO KOT ČUDEŽ?

● Če bi tiste, ki botrujejo jugoslovanskim čudežem, poslal kdo na zagovor.

● Če bi v našem gospodarstvu začeli namesto inštrumentov menjati godbenike.

● Ali ni to zadosti velik čudež, da nekateri živijo s 400 dinarji, drugi pa težko s 4000?

Poznam velikega umetnika, ki je prosil, naj mu še za življenje postavi spomenik, da bi ga lahko prodal in si kupil zimski plašč.

Včasih so naši ljudje iskreni: popu pravijo pop, bobu bob, zvišanju cen pa svinjarija.

Sanjal je o svetli prihodnosti, potem pa je zjutraj rekel, da ga je tlačila mora.

KAKO BI PRIŠEL POPREČEN SLOVENEK NAJHITREJE DO AVTOMOBILA?

čemu se smejejo (včasih) doma?

Tako da postane nadpoprečen Slovenec.

Ni boljše domače živali od dobro zdresiranega človeka.

Stanovanja so! Denar tudi — samo v napačnih rokah.

Pripravlja se zakon, da bomo obdavčili plažo in kič. To bodo nadrsali govorniki v skupščini!

Smo pa res nerazviti, da smo potrebovali 25 let, preden smo ugotovili, da smo nerazviti!

Prazna vreča ne stoji pokonci, prazna glava pa.

Morje je razburkano, ker ribe preveč molče.

KAKO BOMO ŽIVELI PO LETU 2000?

● Človek se bo rodil v retorti in v njej tudi živel, kajti kvadratni meter stanovanja bo leta 2000 pri nas po 300.000 novih dinarjev.

● Ker se najbolj razvija tisti del telesa, ki ga človek največ uporablja, lahko z gotovostjo trdimo, da bo Jugoslovian še naprej lahko nosil svoj stari klo-buk.

Za majhne napake je v časopisih vedno dovolj prostora, zato ga pa za velike vedno zmanjka.

PETANOVE MISLI

„Naj živi!“ so mu vzklikali samo toliko časa, dokler je živel.

Tudi internacionala se da peti na božični napev.

V političnih dialogih so monologi zelo pogosti.

Kaže, da bodo pot v socializem uspešno prehodili samo tekmovalci na dolge proge.

Bojim se, da se bo „volja ljudstva“ prav kmalu spremenila v „nevoljo ljudstva“.

Glas ljudstva je postal glas vpijočega v puščavi.

Bil je to velik človek; zato je zahteval, da mu kupijo avtomobil, narejen po njegovi meri.

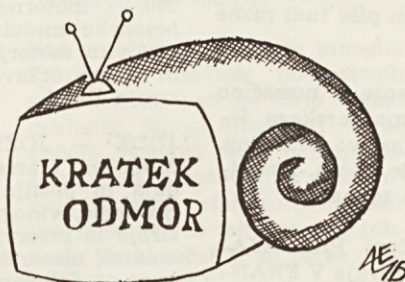
Socializem je bolezen, je rekel kapitalistični politik. Pozabil je dodati, da je nalezljiva bolezen.

Poznam ljudi, ki imajo domotožje za tujino.

Da ne bi vrgli puške v koruzo, že nekaj let ne sejemo več koruze.

Politično geslo „Deli in vladaj!“ smo zamenjali s koristnejšim „Jemlji in vladaj!“

Zarko Petan

mali oglasi · mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece. Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvojne pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linij 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstr.) ali 75 (Eversbuscherstr.).

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih overovlja, piše prošnje in poučuje nemščino dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 54 13 702.

Sodnijsko pooblaščen PREVAJAVEC za slovenski in srbohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstraße 27, tel. 69 31 43 (28 31 43).

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

PREVAJAM vse listine in dokumente v nemščino iz slovenskega, srbohrvanskega in madžarskega jezika. Napišem tudi prošnje itd. Naslov: Dipl.-Ing. VIKTOR NEGRO, 5 Köln-Holweide, Gerh.-Hauptmann-Str. 31, II. Sodno zapriseženi tolmači!

Jeruc Dimitrij, sodnijsko pooblaščen PREVAJAVEC za slovenski in hrvaški jezik, prevaja V FRAN-COSKI JEZIK vse vrste dokumentov in listin. Naslov: Rue Berckmans 32, 1060 Bruxelles, Belgija.

Veren FANT, star 35 let, posestnik kmetije na Korškem, na slovenskem ozemlju, želi spoznati ver-no slovensko dekle. Naslov v upravi Naše luči. (Štev. 15)

SLOVENEK, star 37 let, bivajoč blizu Münchna v Zahodni Nemčiji, želi spoznati Slovenko, s katero bi se poročil. Naslov v upravi Naše luči. (Štev. 18)

Gdč. Silvi M. iz Berlina SE ZAHVALJUJE g. A. C. iz Francije za božična in novoletna voščila in pro-si ponovno za njen naslov, ker ga je izgubil.

LEPO POSESTO s hišo in hlevom, skednjem, ko-zalcem — vse v dobrem stanju — naproday v idi-lični Krki na Dolenjskem. Zemlje (lep vrt, njiva, travnik — vse zaokroženo!) je 78.31 ara, lepega gozda 56.93 ara. Leži na zelo lepi točki ob cesti in ob vodi (ribolov!), primerno tudi za kak gostinski obrat ali obrtnika. Cena: 140.000 Ndin. Če bi radi imeli lep dom, se obrnite na naslov: Roza Grošelj, Jarnikova 3 (Bežigrad), Ljubljana.

PRODAM POSESTVO 22 parcel z gospodarskimi poslopji na lepem kraju, 25 minut od postaje Gro-belno, vas Tratno št. 43, za 6 milijonov Sdin. Po-nudbe na naslov: Kristina Lipošek, 167 rue des Cajats, Marcinelle, Belgique.

VEZANE LETNIKE NAŠE LUČI od 1952 do 1967 (razen letnikov 1954, 1955, 1958) dobite v Mohorjevi po 95 šilingov letnik.

NEZNANEC je plačal v pismu Našo luč na upra-vo v Celovcu (20 franc. frankov). Z žiga je mo-goče razbrati le: 77 B..., 25. 2. 1970, Seine et Marne, Francija. Naj sporoči svoje ime; da lahko naročnino vknjižimo!

VIPAVC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škroplilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjne stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetov-no priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalnike z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) pro-daja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škroplilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samo-kolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stro-je za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

pisma bravcev

nate napačno, če se daste voditi zgolj nezaupanju. Saj ste se gotovo z možem o vsem pogovorili: kako se je moglo to sploh zgoditi, katere napake so se zgodile v Vajinem zakonu in kaj bi bilo treba v bodoče bolje storiti?

Preostaja Vam dvojje? ali svojemu možu odpustite in naj bo ta zgodba za vselej pokopana, ali pa še nadalje gojite sumničenja ter se vedno bolj oddaljujete od zakonske skupnosti. Igrati vlogo psa čuvaja pa gotovo ni prava pot, kajti kdor se pusti prikleniti, vedno išče priložnost, da se bo iztrgal. Rahle, komaj zaznavne vajeti imajo več uspeha.

vedno sem zavrta

Vaši odgovori, ki jih redno prebiram, so me vzpodbudili, da se tudi jaz z zaupanjem obrnem na Vas s svojim problemom. Vedno in povsod sem strašno zavrta. Kar dar kaj rečem, sem že tako daleč, da menim, da me bodo moji sogovorniki že vnaprej zavrtili. Iz tega razloga si upam še komaj kaj reči. Kar zadeva mojo splošno izobrazbo, lahko trdim, da nikakor nisem neumna. Včasih si celo domišljam, da se drugi norčujejo iz mene... Odkar mi je nekdaj rekel, da sem „propadla eksistenca“, sem dokončno „pokopana“. Menim celo, da delam vse napačno, izgubila sem ves pogum in sem čisto obupana. Prosim, pomagajte mi! Svetujte mi, kako naj se znebij svojega kompleksa, ali vsaj, kako naj zmorem železno voljo, da se spustim v boj z njim.

Očitno Vam manjka samozavesti in samozaupanja. Verjetno ste že v šoli med poukom raje molčali, kot da bi tvegali nepravilen odgovor. Ta zadržanost Vam je ostala tudi v poznejšem življenju, v občevarju z drugimi ljudmi, ker se niste svoji zavrtosti in boječnosti dovolj postavili po robu. Kakor že sami slutite, je potrebna železna volja, da ta kompleks premagate. Vedno si morate reči, da drugi ne vedo več kot Vi, in to si morate stalno dopovedovati. Če te moči nimate, bi bilo morda priporočljivo, da se obrnete na zdravnika-psihoterapevta.

ne čakati - ukrepati

Ker moj mož še študira, stanujeva z najino komaj nekaj tednov staro hčerko pri moževih starših. Naše sožitje pa mi postaja vse bolj neznosno. Moja tašča je bila vedno navajena uveljavljati svojo voljo in ne more razumeti, da v stvarih, ki zadevajo mojega otroka, ne more vedno ona odločati. Moj mož je edini njen sin in zaradi dosti dobrih očetovih dohodkov ne more dobiti štipendije. Za lastno stanovanje nimava denarja in skoraj ne verjamem, še manj pa bi si drznila vprašati, če bi naju starši s primerno vsoto mesečno podprli. Bojim se namreč, da tega položaja dolgo ne bom živčno obvladala. Ali ni nobene možnosti za kratkoročno posojilo in primerno stanovanje?

Vaš problem je problem mnogih. Življenjske navade posameznih generacij se pač ne dajo vedno uskladiti. Mnogi mladi pari, ki se hočejo izogniti tem neprijetnostim, se rajši zadovoljijo s skromnim najetim stanovanjem, ker jim je še več za mir kot za udobnost. Vsak začetek je težak: za-

hteva določene omejitve in žrtve. Preveč bi zahtevali od staršev, če bi pričakovali od njih denarni prispevek za to, da bi lahko živeli, kot si želite. Ne smete samo zahtevati od drugih, tudi Vi morate druge razumeti.

Če hočete biti res neodvisni, bi bilo premisleka vredno, ali se ne bi morda vsaj za polovični delovni čas zaposlili. Bila bi sicer le rešitev v silji — to izrecno poudarjam — otroka pa bi za nekaj ur, če ga ne bi hoteli zaupati tašči, dali lahko v otroški vrtec. V marsikateri državi pa obstaja tudi za mlade zakonce možnost stanovanjskega posojila.

mlada ljubezen

Star sem 15 let in prosim za Vaš nasvet. Pred nekaj tedni je bila naša družina povabljen k nekemu očetovemu prijatelju. Ta ima lepo hčer, ki je prav toliko stara kot jaz. Ne vem, če me ima rada, a jaz jo imam rad. Vse od tega prvega srečanja že razmišljam, kako bi prišel z njo v zvezo. Ker živi v 20 km oddaljenem kraju, ne vem, kako bi se tega lotil.

Ali ne misliš, da bi bilo najbolje, da o tem problemu odkrito govoriš s svojimi starši? Morda oni povabijo enkrat družino te deklice in pride tako do čisto neprisiljenega stika, ki mu lahko sledi lepo in trajno prijateljstvo. Skrivnosti pa bi njej in Tebi lahko nakopale neprijetnosti, tega pa Ti gotovo ne bi hotel, mar ne?

„Naša luč“

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria

P. b. b.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 19. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark; 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron; 3.— ameriške dolarje; 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračnavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — „Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Štefan Križišnik, Zist. Stift, 6422 Stams. — Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Telefon 04/23-39-10). — Kazimir Gaberc, Rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle, (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, Rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens. — Anton Dejak, 33 rue de la Victorie, 57 Aumetz. — Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstraße 29. (Tel. 62-6-76). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 60-52-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. (0711)-35-21-74). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2/I. (Tel. 53-64-53). — P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5; 1 Berlin 19, Wundstr. 40—44. (Tel. 306-78-41).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgårdsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11-31-54).

ŠVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstr. 15, 8052 Zürich. (Tel. 051-50-24-22).